

Budapest

T.

Magyar Nemzeti Múzeum

VASÁRNAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslo-
bodjenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám:
37. éjjel 488. Sürgőnyel: „Délbácska”, Novisad

NOVISAD, 1926. ÁPRILIS 25.

VASÁRNAP

Előfizetési ára: egy óra 40, három óra 120, tes-
tve 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám-
ára hétköznap 150 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

Magyar kultúra

Mindenünnen a magyar kultúra felvirágozását hozzák a lapok. Az egész Vojvodinában, még a kis faluban is, ahol magyarok laknak megmozdult a kulturális élet, és bár még az első lépéseit végzi, de reméljük, hogy megismosodva nagyobb eredményekre is képes lesz.

Felolvasások, ismeretterjesztő, egészségügyi felvilágosító, vetített képekkel kísért érdekelhető előadások, színművek, operettek előadásáról hozt hírt a napi sajtó.

Az első uttörők munkája kezdi gyümölcséit termelni, és hogy az államhatalomnak a hatóságoknak beleegyezésével és tudtával történnek a kulturális előadások kétszeresen örömmünkre szolgál, mert bebizonyítva látjuk, hogy a magyar kultúra szépsége, szeretete nem szolgál más célt, mint a kisebbségben élő magyarságnak saját nyelvén tolmácsolni azt a mi szórakoztatja, ami nevel, és művészeti ipari, kereskedelmi ismereteit bővíti.

Hogy milyen nagy örömmel fogadja a magyar közönség ezen kultúra terjesztők áldozó munkáját, azt a nagy sikerek és tapsok, de leginkább az előadások zsufolt látogatottsága bizonyítja.

A kulturát, mint művészi és tanítói szükségességet képező tény, az egész világon respektálják és elősegítik. — Mint a haladás és civilizáció terjesztője, a felvilágosultság századában majdnem olyan napi táplálékaként közszükségként szerepel, mint a kenyér.

A magyar kultúra ősrégi kincseiből és újabb irodalmi termékeiből bőven lehet meríteni, és mint tudjuk, az előadások az országban sehol sem szolgáltak politikai célt, államellenes, vallásellenes törekvéseket, hanem a valódi kultúra illatos virágjait hintették szét.

Nem tapasztaltuk az előadásokban a frivolitást, az erotikát, hanem a tisztá, szép, nemes, komoly szórakozás tanulás, és tanítás vágyát és célját.

Mindenütt nemesen gondolkozó emberek, áldozatkész polgárok, és fáradtságot nem kímélő előadók és szereplők kezdették meg a nagy munkát és ezen az úton haladnak.

Ezekből leszűrve a tanúságot gondolataink abban az irányban terelődnek, hogy nem lehetne-e az államhatalommal megértetni, hogy a vajdasági magyar kultúra országos megszervezésére, mint a „Vojvodinai Magyar Közművelődési Egyesület”-re feltétlenül szükség van, mert a kulturált, művelt, tanult, felvilágosított polgár az országnak sokkal nagyobb hasznára van, mint a kulturában visszamaradt.

Az egész vajdasági magyar kulturát egy közművelődési egyesületbe tömöríteni és az irodalmat, művészetet, színeszetet, népegészségügyi és ismeretterjesztő előadásokat tartani feltétlenül szükséges s ezt a magyarság lelke mélyen érzi és óhajtja.

Elsősorban a magyarság egyetértésére van szükség, hogy át legyen hatva nagy kulturális feladataitól és áldozatkészséggel járuljon az ismeretterjesztő előadások és az irodalmi mozgalmak felkarolásához. Ne menjek el gőgösen mellette azzal, hogy ennél már én láttam, halottam szebbet, jobbat; megengedjük, de segí-

teni kell az uttörőket, hogy jobbat teremtsenek. Az irodalom és művészet pártfogóinak kellene ezen eszmét felkarolni és a magyar

közművelődési egyesület megeremtésén fáradozni, hogy a hő óhaj végre testet öltön és megvalósuljon.

Rádics kibékül a kormánnyal

Pasicnál és Jovanovicsnál tanácskoztak a radikális főbizottsági tagok Jovanovicsnak sok híve van -- Rádics delegátusának tárgyalásai

Beogradból jelentik: A főváros politikai élete tegnap igen izgalmas volt. A radikális párt főbizottsági ülésének előnapján számtalan konferencia volt. Pasic Nikola villájában volt a legtöbb delegátus, többek között Sztanojevics Aca is, aki tegnap reggel érkezett meg Beogradba. Ugyanakkor Jovanovics Ljubánál is fontos megbeszélés volt, amelyen az ő hívei vettek részt. Nagyon érdekes az, hogy a radikális párt vezetősége azt hitte, hogy a vidéki delegátus között nincs egy sem, aki Jovanovics Ljuba híve lenne, így meglehetősen kellemtlenül lepődtek meg azon, amikor azon delegátusokat, akik Jovanovics toposideri villájában voltak, még többszöri hívásra sem voltak hajlandók tárgyalni a radikális párt vezetőségével.

Nagy feltűnést keltett Pasic híveinél, hogy Maximovics Bozsa belügyminiszter tegnap először Vukicsevics Veljával tárgyalt, utána pedig Jovanovics Ljubánál kereste fel villájában. Mikor ez köztudomásúvá vált Pasic hívei körében az a hír terjedt el, hogy a radikális-Rádics koalíció újból hivatalba lépése esetén Maximovics Bozsa már nem lesz miniszter.

Maximovics Bozsa egyéb okok miatt is kihívta maga ellen Pasic híveinek haragját. A beogradi radikális párt pénteken este ülést tartott, amely csak késő éjjel ért véget, az ülésen kijelölték a főbizottsági delegátusokat. Tegnap délelőtt ismeretessé vált, hogy ez az ülés nagyon viharos lefolyású volt és hogy Maximovics Bozsa élesen megtámadta Zsivkovic Ljubánál, a radikális párt országos elnökét. Ezzel az összetűzéssel állhat összefüggésben az a látogatás, amelyet Maximovics Bozsa Jovanovics Ljubánál tett.

Rádics kiküldötte Beogradban

Krnyevics Juraj, Rádics Sztepan delegátusa tegnap reggel Beogradba érkezett, hogy a

vezérétől kapott instrukció alapján tárgyaljon Uzunovics Nikola miniszterelnökkel a koalíció fentartása érdekében. Krnyevics tegnap délelőtt felkereste a miniszterelnököt és közölte vele a horvát parasztpárt feltételeit. E szerint nem ragaszkodnak ahhoz, hogy Rádics Sztepan tárcát kapjon az új kormányban, követelik azonban Nikics és Superina felmentését. A miniszterelnökségről távozó Krnyevics Juraj küldetéséről a következőket mondta a hírlapíróknak: — Beogradba jöttem, hogy mint a horvát parasztpárt delegátusa a kormány elnökének ismertessem pártom felfogását a mai helyzetről. Önök lapjaikban azt írták, hogy az április 22-én hozott határozataink kétértelműek amiért több féleképen értelmezték is őket. A lapokból az is kiderült, hogy a kormány speciális delegátusra vár, aki megmagyarázza határozatainkat, ezért jöttem én. Ami határozataink alapelveit illeti mindenki tisztában volt azzal, hogy mi továbbra is a nemzeti egyezmény alapján állunk, amelyet 1925 július 14-én elfogadtunk. További politikánkra vonatkozólagott az áll: teljesen szabad kezét Rádics Sztepannak. Ez volt homályos önknek is, és a miniszterelnöknek is. En Rádics Sztepan instrukciói alapján részletesen ismertettem felfogását a további együttműködést illetően Uzunovics Nikola előtt egyúttal feletem mind azon kérdésekre, amelyeket a miniszterelnök az hozzám intézett. Uzunovics ur mindezt tudomásul vette. Választ nem adott, mert este 7 órakor még egyszer találkoztunk és akkor adta azt meg.

Egyeztető tárgyalások

Tegnap este hét órakor a Rádics pártjának képviselőiben dr. Krnyevics Jura tárgyalásokat folytatott Uzunovicsal. Krnyevics az újságírók előtt kijelentette, hogy minden remény megvan arra, hogy az ellentétek elsimulnak.

Felső-Magyarországot ismét árvíz fenyegeti

Tokaj, április 23. Még alig vonult vissza az a hatalmas áradat, amely az elmúlt év novemberében Felső-Magyarország óriási területeit teljesen elöntötte s ma újból erősen árad a Tisza és összes mellékfolyói. A Sajó völgyén kezdődött meg most elsőben az újabb árvízveszedelem Molitorisz Zoltán putnoki főszolgabíró ma reggel arról értesítette a borsodmegyei alispáni hivatalt, hogy a megszállott Felvidékről, a cseh hatóságoktól érkezett jelentés szerint a nagyarányú hóolvadás és az utóbbi időben beállott esőzések miatt igen nagyarányú áradás van keletkezében. Alig érkezett meg Miskolcra a putnoki főszolgabíró jelentése, máris újabb jelentések érkeztek az árvízveszedelem komolyabb arányairól.

A beérkezett jelentések szerint Sajópüspökínel és Hétközségnél a Sajó kilépett medréből és nagy területet borított víz alá. Sajó-

szentpéternél, Sajóladónál és Ónodnál a Sajó vize reggeltől délután 5 óráig másfél méterrel emelkedett. A csendőrség az árterületen mindenütt a lakosságot s most védőgátak emelésével igyekeznek az árvíz pusztítását megfékezni. Az árvízveszedelem első napján a jelentések szerint majdnem 50.000 hold került víz alá.

Tokajban az árvízvédelmi intézkedéseket végző hivatalos kirendeltségnél a következő felvilágosítást adták:

A Tisza áradása az esti órákban egyre fokozódik és este 11 órakor a főszolgabíroság telefon útján utáskatonaság kirendelését kérte a miskolci katonai parancsnokságtól. Amennyiben az áradás vasárnap délutánig nem csökkenne, úgy Tokaj városának a Tisza felé eső lapályosabb részein fekvő házakból is kilakoltatják a lakosságot.

A vojvodinai cipészek tiltakozó gyűlést tartanak a cipőgyárak öldöklő konkurrenciája ellen

Nagy az elkeseredés közöttük a „Bata” cipőgyár ellen, amely olcsó javítóműhelyeket akar berendezni

A vojvodinai cipésmesterek között már régebb idő óta elkezdett mozgolódás tapasztalható a cipőgyárak konkurrenciája miatt, amely állítólag létérdekünkben támadta meg a cipészek existenciáját. Április 12-én népes gyűlést tartottak a novisadi cipésmesterek, amelyen elementáris erővel robbant ki a cipőszakma kisiparosainak elégedetlensége. A konferencián erős támadások hangzóitak el a „Bata” cipőgyár ellen, amely olcsó javítóműhelyt akar felállítani összes fiókjában és amely azzal a tervvel foglalkozik, hogy bagatell áron, 15 dinárért fogja vállalni a cipőtalpalást, amelyet amerikai rendszerű cipőtalpaló gépeken akar végeztetni. A konferencián elhatározták, hogy május 23-án tiltakozógyűlést tartanak Novisadon, amelyre meghívják az összes vojvodinai cipésmestereket. A tiltakozó népgyűlésre a következő felhívást bocsátották ki:

— A novisadi cipésmesterek 1926. április 12-én megtartott konferenciáján egyhangúlag elhatározták, hogy május 23-án az összes vojvodinai cipésmesterek részvételével tiltakozó gyűlést rendeznek Novisadon. A gyűlésen a következő kérdések kerülnek tárgyalás alá:

1. A Bata cipőgyár öldöklő konkurrenciájának ismertetése.
  2. A vámtarifa kérdése.
  3. Esetleges indítványok.
- Tekintettel a gazdasági válságra, amely a

legerősebben sújtotta a cipész szakmát és amely azzal fenyeget, hogy teljesen tönkretesz bennünket, arra az elhatározásra jutottunk, hogy meghívjuk a Vojvodina összes cipészeit egy olyan akcióban való részvételre, amellyel felvesszük a küzdelmet legnagyobb és legveszedelmesebb ellenségünkkel, amely piszkos konkurrenciájával azzal fenyeget, hogy koldusbotra juttat bennünket.

Ütött már a tizenkötödik óra, nincs már sok időnk a habozásra, mert nemcsak hogy a munkánk is megakadt, hanem utóbbi időben már az utolsó falat kenyereinket is kivette a sz. nkől a Bata-cipőgyár, amely most javítóműhelyeket akar berendezni.

Nem nézhetjük keresztbetett kézzel pusztulásunkat; hanem igenis fel kell emelnünk szavunkat, hogy az illetékesek is tudomást szerezzenek kétségbeejtő helyzetünkről s hogy mint adófizető polgárok minden rendelkezésre álló törvényes eszközzel felvesszük a küzdelmet azok ellen, akik a nyomorúságba akarnak taszítani.

A felhívást aláírták Cizdik Ferenc, a cipésmesterek szövetségének tiszteletbeli elnöke, továbbá Zsupánszki Jován elnök, Szimin Koszta alelnök, Tomasz Emil jegyző, valamint Vasziljev Brankó, Greiling Jakab, Dobanovacski Veljko, Milák Kuzma, Kühner János, Girt József és Dragics Vitomir, a választmány tagjai.

Kézműipari kiállítást rendeznek Novisadon

Augusztus 1. és 10.-ike között tartják meg a nagyszabású kiállítást

A novisadi iparos ifjuság egyesülete (Kolo zanatlijske omladine) augusztus 1. és 10.-ike között nagyszabású kézműipari kiállítást rendez a futaki uccai gimnáziumban. A kiállítás védnökségére felkéri Petár trónörökös s már a napokban egy deputáció utazik Beogradba, amely külön kihallgatásra jelentkezik az uralkodónál, hogy kérelmét előterjeszthesse. A kiállításon a novisadi iparos ifjuság összes kézműáru termékei kerülnek bemutatásra, amelyek az ipari ifjuság rendkívüli ügyességéről és

szorgalmáról tesznek tanubizonyságot. A terv mindenütt élénk viszongra talált s Bács megye főispánja már 40.000 dinárt utalt ki a kiállítás rendezőségének. Az iparos ifjuság a novisadi városi tanácsához is fordul támogatásért, amely szintén nagyobb összeggel fog hozzájárulni a kiállítás rendezéséhez. A kiállítási bizottság keretében már nagyban folynak az előkészületi munkálatok s legközelebb egy szűkebb körű bizottság fogja kidolgozni a kiállítás részletkérdéseit.

Nem lehet még adóbizonnylat nélkül útlevelet kapni

Djakov Aleksander rendőrkapitány nyilatkozik a Délbácskának az állítólagos miniszteri rendeletről

A napokban egy szubotici lap híradása nyomán az a hír terjedt el, hogy az utlevél kérőknek, akik külföldre akarnak utazni, nem kell már felmutatniuk az adóbizonnylatot. Ez a hír természetesen nagy örömet keltett mindenütt, ami érthető is, ha tekintetbe vesszük, milyen körülményes és nehéz a mai viszonyok mellett utlevélhez jutni s amikor a külföldre utazók magánügyeibe beleavatkozik a pénzügyi hatóság is. A „Délbácska” hasábjain már több ízben felszólaltunk a lehetetlen állapot ellen, amely megbénítja a kereskedelmi forgalmat és amely súlyosan érinti az amugyis gazdaságilag viszonyokat. Ez a kicsinyeskedés már azért is érthetetlen, mert az adóhivatalnak elegendő eszköz áll rendelkezésre, hogy az esetleg szökni akaró adóalanyt itt hagyott vagyonán és ingatlanán regresszáltassa magát, teljesen szükségtelen tehát, a külföldre utazókat adóbizonnylat felmutatására kötelezni.

Az adóbizonnylati megszorítás megszüntetésének híre onnan ered, hogy a szubotici főispán állítólag belügyminiszteri rendelet alapján szüntette volna be az adóbizonnylatok felmutatását.

Felkerestük tegnap Gyakov Alexandar rendőrkapitányt, az utlevél osztály főnökét, akitől érdeklődtünk, hogy ilyen rendelet valóban

fennáll-e s hogy ez vonatkozik-e Novisadra is. A rendőrkapitány a következőket mondotta munkatársunknak:

— Ilyen rendeletről nincs tudomásom. Az utlevél osztály csak azt a rendeletet respektálhatja, amelyet a belügyminiszter a pénzügyminiszter közbenjárása folytán még annak idején adott ki s amely utasítja az utlevél hivatalát, hogy csak abban az esetben adja ki az utlevelet, ha a kérvényező adókötelezettségüknek eleget tettek. Ezt pedig adóbizonnylattal kell bizonyítani. Amikor tudomásomra jutott, hogy a szubotici főispán állítólag megszüntette volna az adóbizonnylatok felmutatását, azonnal kérdést intéztünk erre vonatkozólag a belügyminiszterhez és utasítást kértünk tőle.

— Nem tudnám ugyanis elképzelni, ha ilyen rendelet valóban létezne, hogy ez csak Szuboticiára vonatkozna, mert ilyen fontos kérdésekben nem lehet egyes városokat favorizálni. Felterjesztéssel fordultunk tehát miniszteriumhoz és megkérdeztük, vajon tényleg megszünt-e már az adóbizonnylati kötelezettség. Választ a mai napig még nem kaptunk s így nálunk még továbbra is kötelező az adóbizonnylatok felmutatása. Addig amíg e tekintetben nem kapunk utasítást, továbbra és a régi rend marad érvényben.

Egy cigánykaraván viszontagságai Szarajevótól Noviszádig

Erős csendőrségi fedezettel indultak utnak, de csak egy cigány érkezett Noviszádra, a többiek utközben megszöktek

A szarajevói rendőrség a napokban egy nagyobb cigánykaravánt fogott össze, amely Boszniában garázdálkodott. A cigánytársaság tagjai közül hurokra kerültek a Sárközi és Kolompár család ivadécai is és miután kiderült, hogy a hivatalos vendégek Magyarországból szöktek át jugoszláv területre, a szarajevói hatóságok kiutasították őket az országból és Noviszád felé irányították a 25 tagból álló karavánt, hogy innen a határra kísérjék a veszedelemes bandát. A cigányok erős csendőrségi fedezettel indultak utnak, de utközben szinte hihetetlen boszorkánysággal leaptak a létszámuk. A cigányok ugyanis, ahol csak alkalom kínálkozott erre, egyszerűen kereket oldattak. Mire Bródba érkeztek, már csak tizenötön voltak együtt.

Vinkovcén a banda vajdája, egy öreg Kolompár ivadék, merész tette határozta el magát. Amikor ugyanis látta, hogy társai egymás után tűnnek el mellőle egyszerűen kiugrott a robogó vonatból. Az öreg azonban órfult, mert olyan szerencsétlenül esett a pálvastestre, hogy szörnyvethalt. A vonatot azonnal megállították s a keletkezett nagy ribillióban a többi cigányok is meglógtak egyszerűen otthagyták az öreg vajda hulláját és a csendőrök hiába lövöldöztek utánuk, a gyorslábú cigánykengurukat már nem lehetett utolérni.

A cigánykaravánból csak egy cigányleány maradt vissza hírnöknek, akit a csendőrök most már megkettőzött figyelemmel kísérték Noviszádra és szerencsésen át is adták a noviszádi rendőrségnek. Itt azután hamarosan megállapították, hogy a cigányleányt Petrovics Annának hívják, akit a szuboticiai ügyvédség több büntény és lopás miatt köror. A rendőrség le tartóztatta és holnap Szuboticiára kísérteti.

A szökött cigányok után megindult a hajótámadászat.

Az elhagyott Darányi telep

A költségvetésben megfeledeztek a telepről — Ki kell javítani az utakat és vízlevezető árkokat kell ásni a Darányi telepen

A Darányi telep lakóinak panaszaival már több ízben foglalkoztunk és úgy látszik, hogy még sokat kell foglalkoznunk vele, mert ezek nem igen találnak meghallgatásra az illetékeseknél. A Darányi telep nagyrésze még ma is nélkülözi a villanyt és körülbelül 3000 ember egyiptomi sötétségben él, ha a hold nem világít nekik. A Darányi telepnek villanyvilágítással való ellátása azonban semmi reményvel nem kecsegtet. Azonban még ennél is sokkal súlyosabban érinti a telep lakóit az, hogy rendes ut ugyszólván sehol sincsen. A telenek utainak jókarbantartására alig fordít valamit a város úgy, hogy már kisebb esőzések után is szinte lehetetlen minden kocsi közlekedés a Darányi telepen. Nagyobb esőzések idején pedig valóságos mocsarak képződnek az utakon, amelyeknek nincs levezető csatornájuk és így hekegig poshad a víz ott, veszélyeztetve az egész telep közegészségét. A városi tanácsnak elő kell teremteni azt az összeget, amellyel rendbe lehetne hozni a Darányi telep utait és vízlevezető árkokat ásni, mert ezekre feltétlenül szükség van igaz ugyan, hogy az idej költségvetésben nem gondoltak a Darányi telepre, de valahonnan mégis csak lehetne annyi hitelt előteremteni, amennyire a telepnek feltétlenül szüksége van.

**Dr. FÖLDES
MARGIC-CRÉM**

PUDER, SZAPPAN csodaszéppé teszi.
Ujból mindenütt kapható.

Vezérképviselő: HELLER, Veliki-Kikinda.

Kemal pasa emlékiratai

A Milliet Konstantinápolyban megjelenő kormánylap hasábjain érdekes memoársorozat veszi kezdetét. Szerzője Kemal pasa, az Új-Törökország megteremtője, köztársasági elnök, a modern mohamedán-világ legtöbbet emlegetett szellemi nagysága. A „Ghazi” tulajdonképpen nem szerző, mert helyette Falih Rifki bej vetette papírra az emlékiratokat, de beavatottak szerint minden egyes fejezetet Kemal pasa átméz, miután annakelőtte sok mindent tollba mondott és íródeákjának rendelkezésére bocsátotta az elmúlt évekből keltezett hatalmas levelezését is.

Az emlékiratok legérdekesebb fejezetei a padisah uralmának széthullásával és a forradalmi Törökország megalakulásával foglalkoznak.

VI. Mehmed az Osman-ház legutolsó uralkodója. „A Bosphorusban — írja az emlékirat — a szövetséges flották ágyui szürke csöveiket lövésrekészen szegeztek minden irányban, Konstantinápoly utcái szikráznak a szövetséges katonák bajonettjeitől. Az emberek csak akkor mennek ki, ha nélkülözhetetlenül fontos ügyeiket kell hogy elintézzék, lehetőleg láthatatlanul, odalapulva a házakhoz, a falakhoz és ennek ellenére nem lehet ekerülni a mindig megismétlődő támadásokat, példátlan megalázásokat és leicsinyléseket.”

A memoárkötet első része főleg két embernek egymáshoz való viszonyával, a Mehmed Vakideddin szultánával és Mustafa Kemal-lal foglalkozik. Az egyik az ozmánok süllyedő birodalmának, a másik Törökország újból születésének képviselője. Igen érdekes követni, hogy Kemal, a katona, aki eredetileg személyes híve a szultánnak és közel áll hozzá, aki a szultánt már trónörökös korában elkísérte külföldre és később nagy tiszteletben állott az udvarnál, mint próbált ráhatni a szultánra, hogy megnyerhesse őt reformáló törekvéseknek és megérttesse vele, hogy Törökország abban az esetben, ha nem lép a többi európai államok sorába, elveszett. Kemalt azonban az udvarnál elinrikálták és Kemal kétségbeesve látta be, hogy a császári palotában nem lehet üdvösséget találni a haldokló ország számára. Kemal pasa utja eltért a dinasztia útjáról és az emlékirat bizonyosan drámai erővel rajzolja fel azokat a momentumokat, amelyek a két szembenálló fél harci készülődéseit jelzi.

Az emlékiratnak különösen érdekes az a része, amely eimeséli, hogy Musztafa Kemal, mint Liman v. Sanders utolsó parancsnok, átveszi a Jildirim hadseregcsoportot és ez utolsó pillanatban megpróbálja menteni, ami menthető. A közte és az akkori nagyvezír között lefolyt szolgálati levelezésből már kitűnik, hogy Kemal pasa miként képzelte el a jövőndőt. Az akkori török kormány bizik a szövetségesek szóbeli ígéreteiben, ellenben bizalmatlan a hadsereggel szemben. A szövetségesek biznak Sztambulban, de nem biznak meg Anatóliában. Kemal pasának igaza volt. A szövetségesek rutul becsapták a szultánt, a fővárost megszállták, Törökországot teljesen fel akarták oszlatni és a fegyverszünet megkötése után is állandóan heccelték a görögöket, hogy csak támadják meg Törökország ázsiai börtökait.

A memoársorozatból kitűnik, hogy Kemal pasa nem volt elragadtatva a központi hatalmaktól, de legfőképpen a Németországgal való együttműködéstől. Kemal a világháború elején katonai attasé volt Szófiában és saját bevallása szerint már akkor tisztán látta, hogy a központi hatalmak elveszítik a döntőütközetet. A memoár utal arra, hogy a háború alatt az egyes központi szövetségesek között állandó feszültségek voltak és a német parancsnokok, instruktorok, szakemberek hibákat követtek el, ha mindjárt e hibák jóhiszeműek is voltak. Kemal szerint a török-német szövetségnek legnagyobb hibája az volt, hogy a végzet két egyfajta teljesen különböző felfogású és mentalitású, két különböző kulturájú, munkateljesítő és munkaerőjű népet hozott össze — teljesen készületlenül, mert hiszen a német elméletek Törökországról a gyakorlati életben nem váltak be.

Musztafa Kemal pasa emlékirataiból az a tanulság is leszűrhető, hogy Törökországnak állítólagos, világháború alatt tanúsított német barátsága nem volt feltétlenül franciaellenes és hogy a mai Törökországnak Franciaország irányában való tájékozódása nem feltétlenül németellenes visszahatás. A török nép nem frankofil, nem germanofil, de elsősorban turkofil. Az európai kormányoknak számolni kell azzal, hogy a török nacionalizmus felébredt. Kemal

pasa emlékiratai végül az új török generáció szellemi felfogásával foglalkoznak és rámutatnak arra, hogy a renaissance nem mesterkéltség, de régóta készülődik a török lélekben, noha csak most nyert formát. A Kemal pasa idejében kitört forradalom, amely ujja alkotta a török hazát, hasonlít az 1789 évi francia forradalomhoz, amely egyszerre két princípiumot valósított meg: a nacionalista és a demokratikus elvet.

Az orjunások megakarták akadályozni a „Nóta vége” tegnapi előadását

Puskaporos szelencével voltak felfegyverezve — A rendőrség kivont karddal kísérte be a tüntetőket — Az Ivria zsidó ifjak egyesülete is tüntetni akart

A becskeréki „Kadima” sportegylet műkedvelői már napokkal azelőtt azzal a kéréssel fordultak a noviszádi Nemzeti Színház igazgatóságához, hogy engedélyezze számukra a „Nóta vége” című Zerkovitz operett noviszádi előadását. Egyben nagylelkűen felajánlották az előadás tiszta jövedelmét a Nemzeti Színház javára. Az igazgató, mint ahogy beleegyezett az eddigi magyar műkedvelői előadásokba, ezúttal sem támasztott nehézséget, készségesen hozzájárult a becskerékiek kívánságához.

Tegnap délelőtt azután megjelent Mihaldzsis Sztanojev főkapitány Jevgyevics Dobroszláv, az Orjuna noviszádi szervezetének elnöke és bejelentette, hogy az „Orjuna” nem nézheti tétlenül a magyar kultúra térhódítását s el van szánva arra, hogy a „Nóta vége” magyar nyelvű előadását megakadályozza. A főkapitány azzal válaszolt, hogy a „Nóta vége” előadását az illetékes hatóság már engedélyezte s miután tudomása szerint a darabban nincs államellenes tendencia, nem tilthatja azt be s az esetleges előforduló csendzavarásokat már csirájában fogja elfojtani. Jevgyevics Dobroszláv tudomásul vette a főkapitány választát és eltávozott, egyúttal azonban távirati feljelentést intézett a közoktatásügyi miniszterhez Vojnovics Brana dr. színház igazgató ellen, mert az előadás engedélyezésével lehetővé tette a magyar kultúra térfoglalását és propagálását.

A közönség körében csakhamar hirt terjedt, hogy az Orjuna tüntetéssel és büzbombákkal akarja lehetetlenné tenni az előadást s miután a múlt idők tapasztalatain okulva nem akarták végigélni a várható épületes jeleneteket, számosan, akik már a jegyeket előre megváltották, nem jelentek meg a tegnapi előadásban.

Ennek a körülménynek tudható be, hogy a közönség csak igen mérsékelt számban jelent meg az előadásban és alig töltötte meg a terem egynegyed részét. A szállongó híresztelések folytán urrá lett izgalom nem látszott meg a szereplők játékán, mert pompás alakításban kifogástalan játékkal kezdték meg a kitűnő darab első felvonásának előjátékát.

A nagyszerű színpadi teljesítmény teljesen lenyűgözte a közönséget. Ennek tudható be, hogy szinte észre sem vette azt a kínos jelenetet, amely közben a terem előtt lejátszódtott. Kilenc óra tájban Jevgyevics Dobroszláv vezetésével mintegy harminc orjunista jelent meg a Sloboda-szálloda előtt. A rendőrség, amely Djakov Alexandr rendőrkapitány vezetése alatt akkorra már teljesen körülfárta az épületet, megakadályozta az orjunistáknak az épületbe való belépését. Jevgyevics Dobroszláv élénk vitába szállt Djakov rendőrkapitánnyal, aki azonban hajthatatlan maradt és egy tapodtat sem engedte előrejutni a tüntetőket.

Jevgyevics felszólítására erre az orjunisták hangos „éljen a király” és „le a magyarokkal” kiáltásokban törtek ki. Djakov kapitány kiadta a parancsot a tüntetőknak a főkapitányságon való előállítására. A rendőri készületség a vett parancs értelmében körülfogta a csoportot, mire a tüntetők közül néhányan menekülni igyekeztek. A rendőrök erre kardot rántottak és sűrű kordonnal körülfogva, a városházára kísérték az orjunistákat.

Amíg ezek az események a színház előtt lejátszódtak, odabent a mítsem sejtő közönség lelkes tapsai között kitűnő interpretálásban tovább folyt az előadás. Az előadás befejeztével a

teremből kijövő lelkes közönség meglepődve értesült az eseményekről.

A rendőrségen nyomban megkezdtek az előállított kihallgatását, amely már az első percekben váratlan felfedezésre vezetett.

Az egyik rendőr jelentése alapján a tüntetőket megmotozták és az egyiknél

puskaporral telt szelencét találtak, amelynek gyújtószinórját már meggyújtották.

A puskaorosszelencét a rendőrség információja szerint a tüntetők a terembe akarták behajítani, de az egyik rendőr szándékukat észrevette a szelencét elvette és a már égő gyújtószinórt eloltotta.

A rendőrség a puskaorral telt szelencét természetesen bűnjeiként azonnal lefoglalta és a büntügyi nyilvántartásban nyomozni kezdett a tüntetők adatait illetően. Kiderült, hogy a tüntetésben résztvevők közül Csárics Szevén mechanikust sikkasztás miatt körözik, Zsuzsul Marijánt pedig lopás miatt, Horvát Ferenc szlovéniai származású fiatalember pedig mint katonaszökevény szerepel a büntügyi nyilvántartásban. Csáricsot, Zsuzsult és Horvátot azonnal letartóztatták, míg a többieket igazoltatás után szabadonbocsátották.

Az Ivria tagjai is tüntetni akartak

A rendőrségre előállított tüntetők vallomásának jegyzőkönyvébe iktatása során az egyik tüntető meglepő leleplezést tett. Kijelentette, hogy nemcsak az orjunások, hanem a cionista ifjuság kebeléből alakult Ivria zsidó ifjusági egyesület tagjai is tüntetni akartak a magyar nyelvű előadás ellen.

A hirt a hiteles rendőrségi adatok ellenére is fentartással fogadjuk, mert ha a brutálítások és attracitások sorában disztigválás lehet, úgy ez a valószínűleg minden komolyabb alapot nélkülöző szándék az előbbinél is súlyosabb elbírálás alá esne.

A tegnap esti sajnálatos incidens a mai két előadás megtartását nem befolyásolja, mert a rendőrség nyomatékos garanciát vállalt arról, hogy a mai előadásokat minden zavaró incidens nélkül megtarthatják és így a közönség teljes biztonsággal élvezheti végig a becskeréki műkedvelők pompás és minden várokozást felülmúló kitűnő játékát.

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralékban levő előfizetőinket és viszontelárusítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap továbbit küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel

„Délbácska” kiadóhivatala.

Diszkertek rendezését,

kertészeti munkát vállal önálló kertész 3365 Cim a kiadóban. 1—0

A magyar honvédelmi miniszter tett feljelentést a miniszteriumában történt visszaélések ügyében

Budapestről jelentik: A Haasz féle hadseregszállítási panamában a nyomozás Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter feljelentése alapján indult meg. Csáky az Est munkatársa előtt kijelentette, hogy a visszaélésekről ő tett jelentést és az eljárás erre a feljelentésre indult meg. A miniszter nyilatkozata szerint a Földbírtokosok és Bérlok szövetkezetének igazgatóságában olyan urak foglalnak helyet, hogy névsoruk teljesen megnyugtató abban a tekintetben, hogy ha ott az egyik igazgató a saját elhatározásból szabálytalanságot követett el, arról ezek az urak maguk sem tehetnek.

A rendőrség hivatalos jelentése szerint, a honvédelmi minisztérium megrendelésére történt takarmányszállítással kapcsolatban kiderült visszaélések miatt Szilágyi Gyula főtanácsnok hadbiztos és Vécsey Elemér tanácsnok had-

biztos letartóztatott. A sajtóban megjelent tulzoló hírekkel szemben, a nyomozás ezideig nagyobb arányú visszaélést nem állapított meg. A rendőrségi vizsgálat elérkezett abba a stádiumba, hogy konkrét adatok birtokába jutott és ezek alapján a legszigorúbb vizsgálat indul meg mindenki ellen, aki gyanús. A Földbírtokosok és Bérlok Szövetkezetének igazgatósága a nyomozástól függetlenül a saját hatáskörében revíziót rendelt el a vezérigazgató működésére vonatkozólag. A vizsgálat azzal a meglepő eredménnyel végződött, hogy Haasz Béla a megvesztegetésként elkönyvelt összeg jelentős részét nem fordította megvesztegetésre, hanem megtartotta magának. Ezért a szövetkezet igazgatósága sikkasztás címén feljelentést tett Haasz Béla ellen.

A német kormány elfogadta az orosz-német szerződést

Berlin, április 24. Mint a lapok közlik, a birodalmi kormány ma összeült és elfogadta a Szovjetországgal és Németország között kötendő szerződés szövegét. A birodalmi elnök felhatalmazta dr. Stresemann külügyminisztert a szerződés aláírásával. Holnap délelőtt előbb

a birodalmi tanács, majd a birodalmi gyűlés külügyi bizottsága ül össze.

A Berliner Tageblatt és a Kreuzzeitung jelenti, hogy a német-orosz szerződést a legközelebbi jövőben megkötik, miután az ellentéteket sikerült elsimítani.

Indiában fellázadtak az angolok ellen

London, apr. 24. Kalkuttai jelentés szerint az indus fővárosban rendkívül nagyarányú zavargás tört ki. A lázadó néptömeg megrohanta a rendőrfőnökséget és megölte a rendőrfőnököt. A lázadók és a kivonult katonaság között összetűzésre került a sor, amelynek folyamán tizenöt ember meghalt és mintegy száz megsebesült. A zavargások India északi részében egyre nagyobb arányokat öltenek és

attól kell tartani, hogy ezek a zavargások csupán előjátéka egy általános felkelésnek. A hinduk és mohamedánok közötti ellenségeskedés egyre növekszik. Delhi utcáin plakátokat ragasztottak ki, amelyekben erőszakosságra és az angol uralom ellen való felkelésre szólítja fel a lakosságot. Kalkuttában teljesen megszűnt a kereskedelmi forgalom és más városokban is a kereskedők bezárták üzleteiket.

Befejezték a vizsgálatot a szokolhamisításban

Budapestről jelentik: A szokolhamisítási ügyben a rendőrség befejezte a vizsgálatot és az iratokat átküldte az ügyészséghez. Hírszerint Mészároson kívül még hat egyént gyanúsítanak a szokolhamisítással. Közülük kettő Windischgrätz és Nádasy a frankügyben is szerepel,

amíg a többiek a frankügytől különálló személyiségek. Valószínűleg kihallgatják diplomáciai uton a szokolhamisítás miatt Prágában elfogott és tízévi fogházra elítélt Kun Józsefet is, aki Olmützben tölti büntetését.

A francia katonai hatóság német pénzt hamisított

Berlinből jelentik: A német birodalmi bank jelentése szerint a Ruhrvidéket megszálló franciák jogellenesen nagyobb mennyiségű pénzt vittek el, sőt bankjegyhamisítással is foglalkoztak. A bankok pénztárát és treszorját kirabol-

ták és a bankjegynyomdát is arra kényszerítették, hogy nagy tömegben állítson elő bankjegyeket. Az így készült hamis bankjegyeket a franciák forgalomba hozták,

Pályázati hirdetés

A noviszádi róm. katolikus egyházközség levélbeni zárt ajánlat útján bérbe adja folyó évi augusztus hó 1-től a Péter Király ucca 30. számú bérházban levő, ezidőszent Róth Manó és fiai által bérelt földszinti és emeleti üzlethelyiségeket, a hozzá tartozó pincével együtt.

Az ajánlatban feltüntetendő azon összeg, amelyet az ajánlattevő évi bérösszeg fejében felajánl, amelyhez 13% mellékilletmény jár.

Ajánlat teendő egyben:

1. az említett összes helyiségekre
2. külön a földszinti és külön az emeleti helyiségekre
3. esetleg a földszinti és emeleti helyiségeknek több részre való elosztására.

Ez utóbbi esetben az átalakítási munkálatok az ajánlattevőket terhelik. A beérkezett ajánlatok felett a Hitközség képviselőtestülete dönt, fentartván magának a jogot, hogy a felajánlott bérösszegre való tekintet nélkül teljesen szabad tetszése szerint kösse meg a bérleti szerződést az ajánlattevők közül azzal, akivel akarja. Bővebb felvilágosítás nyerhető naponként délelőtt 10-12 óra között a hitközségi irodában.

Ajánlatok május hó 1-ének déli 12 órájáig a hitközségi irodában adhatók le.

Később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A leendő bérlő, ajánlatok elfogadása esetén egy negyed évi házbért tartozik biztosítékul a hitközség pénztárába befizetni.

Novisad, 1926 IV/24.

A róm. kath. egyházközség elnöksége

Az apatini sörgyár százezer hektoliter évi termelésre van berendezve

Látogatás az ország legmodernebbül berendezett sörgyárában

Az apatini sörgyár kitünő minőségű sörre nem kell külön bemutatni az olvasónak. A sörbarátok légiója amugyis tisztában van Gamberinus nedvének összes gyönyöreivel és a mai gazdasági krízisben is megfelelő disztinzióval meg tudja állapítani, hol és merre talál megfelelő tápanyagot a szomjuság kielégítésére. Az apatini sörgyár hihetetlen mérvű terjeszkedése, amely minden hangzatos reklám nélkül bonyolódik le, csupán a sör minőségére fektetve a propaganda főszólamát, arra indított bennünket, hogy a gyárüzemet személyesen megtekintsük. A mai nehéz viszonyok mellett, amikor a belvárosi ipari üzemek halálvergődése ríkióan kibontakozik gazdasági válságunk kereteiből; büszke örömmel tölthet el mindenkit, hogy az apatini vállalat talán nehéz küzdelmek árán meg tudta őrizni stabilitását és megrázkódások nélkül olyan pozícióra emelkedhetett, amely a mai időkben az első helyet biztosítja számára. Néhai Aman József örökét, aki az apatini és a kulai sörgyárak alapítója volt, most Delinn Frigyes vezérigazgató vette át s első sorban neki tulajdonítható, hihetetlen energiájának és buzditásra méltó vasszorgalmának, hogy a vállalat modern alapra fektetve, ikaruszi szárnyalással megvetette söriparunk alapját.

Munkatársai közül Seelig József igazgató és Zinkler Kálmán főmérnök a vállalat lelkei. Szaktudásuk a gyárüzem modernizálásánál jutott érvényre s ahol ez a két lelkes ember önzetlen fáradozással megvetette a lábát, ott még a sziklából is sör fakadt. A gyárat körülbelül három évvel ezelőtt helyezték abba a stádiumba, amely ma a legmodernebbül berendezett vállalatok közé sorolja. Évi százezer hektoliter termelésre van berendezve s jelenlegi kapacitása 40.000 hektoliter, meg 8-10.000 hektolitert állandóan raktáron tart. És éppen ez az előnye más kisebb kaliberű gyárakkal szemben, mert az ászoksör állandóan hordóban raktározva, a legjobb minőségű sört eredményez.

Megnéztük a gyárüzem nagyszerű berendezését és végigjártuk a hatalmas vállalat összes helyiségeit. A gépházban a kompresszor nélküli Diesel motor hajtja a főtranszmissziót, a jéggépet, a dinamót és a szivattyukat. Megtekintettük a 300 lóerős gőzgépet, amely tartaléknak szolgál üzemzavar esetén, továbbá a 180.000 kaloriára berendezett dupla jégkompresszort, amely naponta két vagon jeget termel; majd az impozáns főzőüstöket, a malátázót, az erjesztőkamrákat, a hűtőberendezéseket és a szibériai hőmérsékletű pincehelyiségeket, ahol az ászoksör van beraktározva.

Az apatini sörgyár ma már az egész országban olyan helyet vívott ki magának, amely becsületére szolgál a jugoszláv söriparnak, gyártmányainak térhódítása pedig legjobb bizonyítéka annak, hogy a népszerűség építetnát nem ötletszerűen ruházták rá.

Orosz litván szerződés

London, április 24. A „Morning Post” Washingtonból, állítólag hivatalos forrásból arról értesül, hogy Oroszország és Litvánia között az orosz-török szerződés mintájára kötendő szerződésről szóló tárgyalások befejezettek tekinthetők. Ennek a szerződésnek a létrejötte tudvalevőleg azt jelenti, hogy Litvánia véglegesen különvált a többi határállamtól és Oroszország égisze alá áll.

Amateur (Bécs) - FTC 4:0 (2:0)

Az Amateur Budapesten még nem látott pompás játékot produkált.

MTK - III. ker. 2:1 (2:0) Az MTK góljait Molnár, a III. kerületét Kenyeres lőtte.

Olvassa a Délbácskát!

Marienbadi álom...

Beszélgetni szerettem volna Mária királynővel, de csak a portásig jutottam

(Marienbad.) A vonaton olvasom: Mária királynő Marienbadba érkezett — ez a hír fokozza az érdeklődésemet, vágykorbácsolta lázzal közeledem Marienbad felé. Milyen különösen pompás, a szó legigazibb értelmében fejedelmi lehet ez a hely, ahová messze földről királyasszony jön el gyönyörködni!

Eddig csak gyomorbeteg milliomosok leírásából ismerem ezeket a fürdőket: Karlsbad, Marienbad, Francensbad; mondják ugyan ezek a milliomosok, hogy a világ legszebb fürdőhelyei, hogy „valami pazar” dolgokat láttak, de hát — Istenem a gyomorbeteg keserűségén, a milliomosság blazirtságán keresztül nagyon el-fakulnak a képzetek. Ilyeneket mondtak: a víz, az csodás, a kiszolgálás, az pazar... az a levegő!

Marienbad kommt!

— Marienbad kommt! — szölt be a kauluz némétül a kötelelességteljesítés udvarias, de száraz hangján, amely élesen belevágott a csipkéző hangulatomba. A szomszédaim: egy szuszogó, kövér dáma és egy savanyuábrázatu, szikár ur, (akiről — így Marienbad közelében — könnyű megállapítani, hogy nem világfájdalom, hanem gyomorbeteg üli meg az arcát), készülődnek már: a kövér szuszog, a sovány krákog — én a helyemhez ragadtan várom a nagy pillanatot...

Alaposan elfáradtam, mire a dombtetőre értem, — de ebben a pillanatban fáradtságot, mindent elfelejtettem: egy völgy ölére pillantottam... Nem keresem a jelzőket és a hasonlatokat — beleszédültem a csodálatos szépségekbe...

A királynő szállodájában

— A szálloda olyan elegáns, amit csak a moziban lehet látni (a főuri életet mi szegény középszerű halandók jobbra csak a moziból ismerjük). Az ajtót lakások nyitják, (mint a moziban) a portás is, mint egy kitűnően maszkirozott moziszínész. Előkelő merevsége csak a francia szóra enged valamit.

— Öfelsége Mária királynő itt van megszállva?

— Igen itt van a lakosztálya Öfelségének — javít ki azzal a felsőbbbséggel, amellyel az előkelő szállodák portásai megdermesztik az egyszerűbb embert.

Igyekszem tartani a fellépési nívót.

AZ UJ INAS

Írta: ALBERT JEAN

André Lenéville ur megvárta, amíg a titkár becsukja háta mögött az ajtót s csak ezután fogott mondókájába:

— Rendkívül kényes ügyben jöttem Ön-höz rendőrfőnök ur.

— Tessék csak elöadni! — biztatta udvariasan a nagyragu tisztviselő.

— Ime: a tengerészeti minisztérium megbízott — mint bizonyára Ön is tud róla — egy új torpedó löveg gyártásának tanulmányozásával...

A rendőrfőnök igenlően bólintott a fejével.

— Ha azok a tervek, amelyeket a minisztérium természetesen átadott nekem, elengedő kezekbe kerülnek, katasztrófális csapás érne honvédelmünket. Gondolhatja tehát, hogy az új találmányra vonatkozó iratokat mind zár alatt tartom s csak akkor veszem azokat elő, amikor munkám közben szükségem van valami adatra... S mégis észrevettem, hogy valakinek sikerült hozzánk férnie a távollétemben átlapozta a tervrajzokat.

— Titkárait nem gyanakszik? — kérdezte a rendőrfőnök.

— Mindegyikért jótállok, akárcsak ön-magamért! — felelte a gyáros.

— És a cselédek?

— Ez az! — szölt töprengő hangon Lenéville... — Léonce, az inasom, aki minden tekintetben méltó volt bizalmamra, két hónap óta távol van. A felesége súlyos tüdőbeteg s Léonce leutazott a délvidékre, hogy mellette

— Külföldi újságíró vagyok — érdekelne Öfelsége fürdői életmódja.

— Sziveskedjék talán precízírozni az óhaját.

Rémes, hogy ez a portás milyen előkelő. Valóságos párbaj ez, ahogy ő néz és ahogy én nézek. Végre is érzem veszték: nem bírom tartani a frontot — dadogni kezdek.

— Kérem... úgy gondolom... ha öfelségéről írnék a külföldi sajtóban (a külföldi szót hangsúlyozom, mert az mindenütt előkelőbb, mint a belföldi)... gondolom, ha öfelségéről írnék, különösképen ha kihallgatásról referálhatnék... nagyon érdekes volna... a szállodát is megnevezném... reklám volna a szállodának... az ön neve is belekerülne nagy külföldi sajtóorgnumokba...

A merev arc elpuhul az utolsó mondatoknál — no ná a sajtó még a szállodai portásoknál is nagyobb hatalom.

— Kérem, meg fogom kísérelni, tessék helyet foglalni addig a hallban.

Marienbadi álom

A pazarul berendezett hall egy bőrfoteljében várak és faragom a mondatokat az audienciához. Nem politika — nem romantika, inkább természeti szépségek, egy kis irodalom — hamarosan lexikont kérek — szerb írók után kutatok — időm van, mert a portás viszályt és azt mondta, hogy a fenséges asszony csak egy és fél óra mulva fog felkelni sétára. A környezettel beszél, — meg fogják érdeklődni.

— És hány lapban tetszik megírni?

— Háromban — feleltem találmomra.

— És nagy lapokban? — fővárosi lapokban?

— Igen. Beogradiban és Bukarestiben.

— Jó, nagyon jó: tessék a nevem belevenni, majd odaadom a névjegyet, pontosan tessék: majd a lapokat is tessék elküldeni. Szeretnék lekerülni portásnak a Balkánra, azt mondják ott jól lehet keresni!

Egészen kicsi fiú lett a portás: izgatott volt, leest az előkelő merev álarc...

Lassan mult az idő: fáradt is voltam az uttól, a hall ünnepélyes csendje is rálepett az óra mutatóra; elálmosodtam a feszült várakozásban. Számoltam egyesével, kettesével...

— Igen, fogadja Öfelsége!

Az egyik szobában megvizsgálják a toalettemet: zavartan mentegetőzöm.

— Uton vagyok — a frakkom nem hoztam magammal...

— Nem baj, nem tesz semmit — egy kicsit a cipőjét megkeféljük — egy bőbitás szobalány hamarosan el is végzi a munkát.

Egy másik szobában parfümöt funak rám.

— Öfelsége a Porigan illatot szereti — önön valami chipre érzik.

Mária királynő előtt állok, bizonyára egy kissé furesán, félszegen.

A rideg valóság

Hirtelen átváltozik a kép: a hall bőrfoteljében ülök és eszméletemet a következő szavak nyitják:

— De uram, ön jó mélyen elaludt! Nagyon fáradt lehet. Sajnálom, a felséges asszonnyhoz nem lehet bejutni — még látni sem igen fogja ma: migrénje van és elmarad a séta.

— Itt marad uraságod holnapig? — kérdi a most már nagyon udvarias portás.

— Nem, a legközelebbi vonattal utazom.

— Azért tessék valamit írni és a nevémet is: Vodicka Vencel. Odaadom a névjegyemet, hogy ne tessék elfelejteni. Szeretnék lekerülni a Balkánra, azt mondják, ott jól lehet keresni.

Tessék: Vodicka Vencel — a királynő kihallgatás minden pozitívuma. G. E.

Tutankhamen bosszúja

Tutankhamen bosszút áll azokon, akik megzavarták örök nyugalomban, — mondták rémülten és reszkető, elfehéredő ajakkal a néger munkások, akik napvilágra hozták Tutankhament.

— Tutankhamen bosszút áll, — mondták az európai és amerikai spiritiszta vénkisasszonyok és egyéb de'ejések.

Ki vette ezt akkor komolyan? Ki törődött a félvad négerék és az egészen vad spiritiszták aggodalmával. Az ásatások, a napvilágrahozás nehéz munkálatai folytak tovább és akkor hirtelen meghalt lord Carnarvon, a munkálatok lelke és vezetője. Nem tudták megállapítani, hogy miben halt meg.

— Ugy-e mondtuk, — néztek egymásra diadalmasan a négerék és az okkultisták.

Aztán meghalt még három egyiptológus, akik szintén összeköttetésben álltak a Tutankhamen-expedícióval G. J. Goud, W. Joel és Sir A. D. Reid. És a belga királyné, aki megtekintette a kinyitott sírboltot, alig hogy hazatért

ha maga az eleven ördög is a tettes, egy héten belül nyakoncsipem.

... A ház rokonszenvesen fogadta az új inast. Cardignannak külső előnye mellett pompás humora volt és szépen énekelt. Valósággal megigézte a szobalányt, a szakácsnőt és az angol kisasszonyt. Az érzelmes románcok, amelyek munká közben dalolt, eljutottak a dohányszoba is, ahol Lenéville ur és felesége beszélgettek.

— Jó hangja van! — jegyezte meg Lenéville s valami titkot sejtetően feleségére kacintott.

— Kitűnően szolgál fel az asztalnál! — szölt most Lenéville asszony széles meglepéssel... Azt hinné az ember, hogy ez a fiatal ember egész életében inas volt!

— Csitt!

Az ál-szobainas lépett be a dohányszobába. Ezüst tálcán hozta a likőrt. Hunyorított a szemével, amikor letette az asztalra.

— Semmi ujság? — sugta oda a foga között a gyáros.

— Semmi! Még semmi!

Lenéville és felesége aznap este éjfélig fenmaradtak. Kimondhatatlanul kellemes érzés töltötte el mindkettőjüket. Ez az ügyes detektív, aki az alvást is megtagadta magától, kiszolgált és őrizte is őket.

Mielőtt lefeküdtek volna. Lenéville ur megegyeszer meg akarta tekinteni az értékes tervrajzokat. Bement dolgozószobájába, óvatosan körülnézett, hogy egyedül van-e, kinyitotta a páncélszekrényt s megtapogatott egy hatalmas duzadó borítékot. Önkéntelenül is úgy érezte,

legyen... Azóta hasztalan keresünk helyettest... Azok közül, akiket a helyszerzőiroda küldött, egyik sem maradt tovább három napnál... Kétségbeesett állapot!

— Kikből áll jelenleg a személyzete?

— Egy szobalány, egy nevelőnő a gyermekek mellett s természetesen egy szakácsnő!

— Soffőr nincs?

— Nos tehát, miben lehetek szolgálatára? — tért át az ügy érdemi részére a rendőrfőnök.

— Szigorú felügyelet kellene a házamban! — felelte Lenéville. — Kétségtelenül környezetemhez tartozik a bűnös... Hogy kicsoda? nem tudom!... Biztos vagyok azonban, hogy ügyes detektív rövidesen leleplezné!... Az a fő, hogy közvetlenül szemmel tartsa a cselédséget, de ne ébressze fel senki gyanuját.

A rendőrfőnök gondolataiba mélyedt. Majd felvette a telefonkagylót:

— Szóljanak Cardignannak, hogy azonnal jöjjön a szobámba — adta ki a parancsot. Utána látogatójához fordult!

— Cardignan az egyik legügyesebb detektívem!

Pár perc mulva ott állt Cardignan. Jókülsőjű, borotvált fiatal ember volt, aki nyomban megnyerte a gyáros tetszését. A rendőrfőnök elmagyarázta neki, hogy miről van szó, majd megkérdezte:

— Van valami terve?

— A lehető legegyszerűbb! — válaszolta a detektív. — Lenéville ur már holnap szolgálatába fogad, mint új inast. Ha azután ez megtörtént, éjjel-nappal figyelni fogok. Még

tért, súlyosan megbetegedett, meg kellett operálni és napokon át lebegett élet és halál között.

De ez még semmi. Egy londoni színház nagy revüt akart bemutatni ezzel a címmel: „Tutankhamen anyósa“

A premier napján az összes szereplők kivétel nélkül megbetegedtek influenzában. El kellett halasztani két héttel a bemutatást és akkor megismétlődött az eset, úgy hogy ezután most már babonából senki sem mert a darab eljátszására vállalkozni.

Most pedig meghalt Egyiptomban a híres párisi egyiptológus professzor, aki elment, hogy tanulmányozza Tutankhamen mumiáját. Szintén nem tudják, hogy miben hált meg.

— Tutankhamen bosszút áll, — mondják most már egyre többen, négerek és okkultisták. — Tutankhamen bosszút áll, — mondják csökkenő hiteltelenséggel azok, akik eddig nevettek a dolgon. És a kairói muzeumban az üvegbura alatt nyugodtan fekszik a fáraó, be-aranyozott arccal és rejtélyes, titokzatos néma mosolygással.

Régi tragédia új legendája

Rudolf trónörökös és Vecsera Máriát a császári rendőrség ügynökei ölték meg
Még egy verzió a mayerlingi titokzatos drámról

A mayerlingi tragédia. Istenem, mennyit irtak róla és a tárgy mégsem merül ki sohasem. Egy nap valamelyik ügyes újságíró lerántja — vagy legalább is azt hiszi, hogy úgy cselekszik — a titokról a fátyolt, másnap már újból felmerül a kérdés, amely kielégítésre vár. Harminchétféle történet meg a tragédia, de az érdeklődés egyre erősebben fordul feléje. Egy olasz újságíró most Rómában beszélgetett Baltazzi Irénnel, Vecsera báróné anyjának intim barátnéjával, aki a mayerlingi tragédiáról teljesen új részleteket mondott. Baltazzi Irén azt állítja, hogy amit mond, az valóság, mert

Rudolf és Mária nem lettek öngyilkosok, hanem a császári rendőrség ölte meg mindkettőt.

Kétségtelen új és érdekes verzió ez, amelyben a valószerűség a titokzatossággal ölelkezik Rudolf szerette Vecsera Máriát és hajlandó volt szerelméért feláldozni trónját. El akart válni Stefániától, hogy akárcsak később Orth János tette, külföldre menjen és ismeretlenül, de boldogságban éljen. A császár ellenzte a frigyet, szakítást parancsolt és Rudolf csak arra kapott engedélyt, hogy még egyszer találkozzék Vecserával. A találkozásnál Mária egy titkot sugott meg, azt ugyanis, hogy anyának érzi magát. Rudolf erre elvesztette fejét és újabb könyörgéssel fordult apjához, engedné meg neki, hogy régi tervét megvalósíthassa. A császár erre elhatározta, hogy Vecsera Máriát erőszakkal kolostorba viteti, legalább is addig, míg a gyermek megszületik. A két szerelmes Mayerlingbe menekült, a hová időközben megérkeztek a császári rendőrség titkos ágensei, akiknek

az volt a parancsuk, hogy a bárónét minden körülmények között fogják el és távolítsák el a trónörökös oldala mellől.

Mária a késő esti órákban kiment a parkba. Köpenyben burkolt férfi kísérte, akiről a rendőrök azt hitték, hogy Rudolf segédtestje. A rendőrök rávetették magukat a bárónéra, akinek a férfi segítségével sietett. Revolvért rántott és a rendőrökre lőtt, akik viszonzták a tüzelést. A köpenyes férfi a földre esett és Máriát, miközben ráborult a vonagló testre, golyó érte. A rendőrök erre a párhoz közeledtek és egy lámpa bizonytalan fényénél felismerték a trónörökösöt, akit a golyó fején talált és azonnali halált okozott. A két holttestet bevitték abba a szobába, ahol nemrég még mint vidám és szerelmes emberek vacsoráztak.

Baltazzi Irén állításának igazolására elmondta, hogy a tragédia után Koburg Fülöpöt a szobába hívták, ahol a két holttest feküdt. Ő rögtön észrevette, hogy az előző szobában is nagy vértócsák piroslanak. Azonnal gyanút fogott és megállapította, hogy a tulajdonképeni tragédia nem ott történt, ahol a holttestek feküdtek, hanem azokat kívülről hozták be közben bevérezték a szobák padlóit. Rudolf koponyájának a lövés helyével ellenkező irányban fekvő részét a golyó teljesen leszakította, úgy, hogy ezt a részt viaszkból kellett utánozni. Akkoriban — mondja Baltazzi Irén — csak a Wetterly-fegyvernek volt ez a borzalmas hatása és ilyen fegyverekkel csak a császári rendőrség volt felszerelve. Másrészt úgy Erzsébet, mint maga néhai Karoly is, ha megemlékeztek a mayerlingi tragédiáról, ami ritkán történt, azt tragikus félreértésnek minősítették.

hogy egy kíváncsi tekintet égeti a vállát s hirtelen megfordult.

Az ajtó bemélyedésben ott állt a detektív s ujját az ajkára téve nézett szemébe.

Most már mehetek aludni, ugy-e? — kérdezte a gyáros.

Cardignan némán intett a fejével. A gyáros lábujjhegyen távozott.

Több hét telt el azóta Lenéville kétszer is megállapította, hogy Cardignau örkődése ellenére indiszkrét kéz kutatót a páncélszekrényben. Amikor ezt közölte a detektívvél, ez önértékében sértve tiltakozott.

— Esküszöm, uram, hogy én éjjel-nappal talpon vagyok! ... Nagyon kevés alvási van szükségem ... Ebéd után két óra s ez elegendő nekem, ha valami izgalomban tart ... Nem értem, miként nyulhatott valaki ahhoz a borítékhoz.

— Még figyelmesebbnek kell lennie! — tanácsolta a gyáros.

Amióta a detektív végezte az inasi teendőket, Lenéville ismét tapasztalta, hogy milyen jótétemény a kifogástalan kiszolgálás. A nadrágján megint feszült az él. Cardignan hibátlanul feljegyezte a telefonüzeneteket, amikor gazdájára nem volt otthon. Utólérhetetlen előkelőséggel fogadta a vendégeket s az alkalmatlan látogatókat pusztán arcjátékával már az előszobában lerázta.

Lenéville barátai s különösen az asszony barátnői irigyelték az új inast.

— Ritka szerencsések volt, kedvesem, hogy ilyen gyorsan megfelelő embert találtak Léonce helyébe! — mondogatták. — Igaz, mit

csinál a szegény Léonce? Nem tudok valamit feleségéről?

— Szegény a végét járja! — felelte sajnálkozóan Lenéville ur ... Nem bírja már sokáig!

Egy hónappal azután, hogy Cardignan a háza költözött, távirat érkezett Léonce-tól. Értetette benne a gyarost, hogy felesége meghalt a klinikán.

Lenéville mindjárt átadta a sürgönyt feleségének:

— No, ez nem sokáig tartott! — jegyezte meg az asszony mély sóhajjal.

— Nem bizony! — szólt a férj ... — Elég baj! ... Cardignan olyan jól végzett mindent!

— Pedig most vissza keil vennünk Léonce-t ... Így állapodtunk meg vele, amikor elutazott felesége ápolására.

Lenéville ur bosszankodva nyitotta ki a páncélszekrényt s elővette a hirhedt borítékot. Felvágta. Tiszta papírszeletek omlottak ki belőle.

— Szegény Cardignan, mégis csak sajnálom! — fordult feleségéhez a gyáros ... Ha meggondolom, hogy már egy hónap óta nincs éjszakája s itt virrasztott a tervek felett, amelyek nem is léteztek!

Lenéville asszony is ellágyult:

— Bőkezűen meg fogjuk jutalmazni! ... Igazán kedvesen viselkedett és sokat segített rajtunk, amikor olyan kifogástalanul helyettesítette Léonce-t! ... Kétféle gondolat volt: sohasem találtunk volna ilyen szolgálatkész, művelt és okos inast, ha végig is járjuk az ország valamennyi helyszerző irodáját!

Franciából fordította: m. v.

Egy régi, lotharingiai lovagi család él Temerinben

Temerinben nagyon sok régi nemesi család él. Bocskoros, címeres, s egyéb nemesek, akiknek nemessége néhány évszázadra nyúlik vissza. Valamennyi között legidősebb a Milinszkiek és Kovácsok ármádisa. A Fernbachok csak néhány évtizeddel ezelőtt kapták a nemességet az „Apatini“ nemesi előnévvel, gazdasági és kereskedelmi téren kifejtett munkásságuk elismerésül. Dominiumot evvel a nemességgel ők se kaptak, s a kastélyt az uradalmi birtokkal együtt a Szécsen gróftól vették meg a múlt század 60-as éveiben. A Fernbachok nemessége is címeres nemesség tehát. Van azonban Temerinben egy régi családi tradíciókkal ékeskedő család, amely előkelő származását nyolc-kilencszáz évre vissza tudja vinni, s ez a Brachtl család. A családfő Brachtl Ferenc kétfestő, ma 67 éves.

Felkerestem Ferkó bátyámat, az öreg vajdát (így tituláltatja magát) s megkértem, hogy mondjon el valamit a család eredetéről, és saját élete történetéből.

Ferkó bátyám a legnagyobb készséggel beszélt el nekem a saját élményeit. A család eredetéről csak annyit mondott, hogy II. Béla idejében költöztek be Magyarországra Lotharingiából. Ősei német lovagok voltak, akik résztvettek a kereszties hadjáratokban, s II. Endre hadseregében több kitűnő katonai szolgálatot teljesítettek, s több kitüntetést is kaptak. Az erről szóló okmányok s a lovagi címer azonban Amerikában élő bátyjának birtokában van. A Brachtl család Erdélyben települt le, s Nagyszébenben még ma is előkelő szerepet játszik.

Ferkó bátyám familiája Óbecsére származott el, ahol atyja szintén kétfestő volt. Innen jött ő Temerinbe. Tudvalevő dolog az, hogy a lovagi rang a nemesség és báróság közötti rang volt, s hogy a lovaggáütést bizonyos iskolázás előzte meg.

7 éves korától 14 éves koráig a lovagnövendék mint apród valamely idegen lovagi vagy hercegi udvarban nevelkedett, ahol 14 éves korában fegyverhordozóvá vált, 21 éves koráig, amikor aztán lovaggá ütötték.

Két tanu kíséretében, akik bizonyították a felavatandó nemesi eredetét, erkölcsi és anyagi állapotát, páncéllal, de sisak, kard és paizs nélkül jelent meg a jelölt felavató ünnepélyen. A felavató meztelen karddal érintette az ifjú arcát, vállát és fejét s hozzá a következő felavató szavakat mondotta: „Isten, Mária tiszteletére törd el ezt az ütést és többé egyet sem. Légy bátor, igaz és derék.“ Ezután felölthette a kardot, sisakot és paizsot. Lovaggá volt ütte. Közmondások a lovagi erények; s az erkölcsi, lelki jó tulajdonságokon kívül a lovagok a normálisnál nagyobb testi erővel is bírtak.

A lovagi kiválóságok Ferkó bátyánkban is megvannak. Nem csupán a testi erőben, de a lelki kvalifikációban is. Ferkó bátyánk testi erejére nézve irok le néhány jellemző adatot, amint ő ezt nekem elmondotta, s amelyek némelyikének magam is szemtanúja voltam gyermekkoromban, amidőn az öreg vajda férfi korának virágjában és ereje teljességének birtokában volt. Igaz, hogy még most is erősebb a normálisnál, de a 67 év már ránehezedett az ő vállaira is, s ha karjai izmo-ak is, s megforgatja is a 100 kilós vázontömeget a festőkádban, mégsem az már ami ifjonta, s férfikora delelőjén volt.

Ferkó bátyám abban az időben építtette a temerini csárdát — a Klinkertől kimenet délfelé balra, s mivel még családostul nem hurcolkodhatott be, a Riska téhennel lakott benne kettesben amely nappal ott legelészett a csárda körüli gyepen. Ferkó bátyám pedig üzte a mesterséget. Egyszer egy nyári délután hirtelen nagy zivatar kerekedett. A Riskát tehát nem lehetett kitenni a zivatar veszélyének, be kellett terelni. Ferkó bátyám be is terelte az istálló ajtóig, ahol azonban gyökeret vertek a Riska lábai és se szép szóra, se rossz szóra nem hallgatott, hanem lábait megvetve csak állt. A zivatar azonban már erősen csapkodta a háztetőt, s Ferkó bátyám hiába noszo-

gatta a Riskát. Végre aztán kijött a türelemből, elkapta a Riska tehenet a négy lábánál, bevitte az istállóba, s úgy vágta oda a jászolhoz, hogy a jászol darabokra tört, a Riska pedig kiöltötte a nyelvét, s egy-két reflex rágás után kilehelte dacos páráját.

Ez volt a Riska tehen története és szomorú tragédiája, amit más szájából hallottam, s amit Ferkó bátyám is megerősített, de a kérdezősködésekre egy másik hasonló esetet mesélt el.

Azt mesélte a Ferkó bátyám, hogy mikor a 4. huszárezrednél szolgált mint katona, volt a századnál egy rügös, szilaj paripa, akitől mindenki félt, s aki mindenkit levetett, ha a hátára ült.

Ferkó bátyám is felült rája, s mikor ez ficánkolni kezdett, lábaival úgy megszorította, hogy leült. Attól kezdve aztán az ő lova lett, de a rügásról sehogyan sem tudta leszoktatni. Egyszer tisztogatás, csutakolás közben úgy találta Ferkó bátyámat mellbe rúgni, hogy felbukott. Nem volt azonban rest, mert hatalmas mellkasának a bestiaritás sem ártott, felugrott, megragadta a két hátsó lábát, s úgy vágta földhöz, hogy fél óra hosszat kalimpált a négy lábával a levegőben. A „Pompás” érezvén a gazdája erőbeli fölényét, ezentul szelidebben viselkedett. Ferkó bátyám pedig a kapitánytól ezért a produkcióért egy verzsiniát kapott.

Egy alkalommal egy 100 literes bors hordót kapott fel Ferkó bátyám, lukját a szárára illesztette s úgy ivott belőle mint legények a csobolyóból.

A Kinizsi táncára emlékeztem az a tánca, midőn egy multság alkalmával felkapott két tamburást a két vállára, s míg azok játszottak, ő körül lejtett velük a táncteremben.

Egy más alkalommal borozás közben, — mert Ferkó bátyám a bornak se halálos ellensége, s a jónak se volt elrontója — boldogult Fernbach Lajossal, az urasággal mérte össze az erejét, aki szintén hatalmas termetű volt, s nagy erővel megáldott.

Abban vetélkedtek, hogy ki tudja a kaszinóban levő 8 métermázsás billiárdasztalt felemelni. Mind a ketten felemelték. Ferkó bátyám a borozás további folyamán széles jó kedvében öklével akkorát csapott a billiárdasztalra, hogy a márványlapja többfelé repedt. Mindezeket a virtuskodásokat, erőmutatványokat csak rettentő testi erejének dokumentálására hoztam fel.

Ma már Ferkó bátyám csendes ember, a pohár fenekére is ritkán tekint, s többet gondol Karcsi fiára, akinek Mexikóban festégyára van, s aki testi erőre nézve, nem maradt az apja mögött, dokumentálván Berzsényinek azt az igazságát, hogy: „Csak sást nemzenek a sasok”. Második fia Aladár is erősebb a normálisnál, bár termetre inkább alacsonynak mint közepesnek mondható. Dacára ennek a 100—120 kilós sertést, — mert hentes — úgy forgatja a forró vízben mint más a 3 hónapos malacot. Az egész családon meglátszik a származás előkelősége, az ősök minden lovagi erénye és lelki nemessége.

Temerin, 1926.

Kováts Antal.

Vasárnapi lexikon

Hasznos tudnivalók az emberi szervezetről

Az ember édeskeveset foglalkozik saját magával, inkább embertársának belsejében szeret kutatásokat végezni. Pedig az ember belseje mindenképpen érdekes, ha nem is a lelki vonatkozásu „belső” értjük, hanem fizikai szervezetünk belső tartalmát. Ez egyszer tehát némi anatómiai analízist végzünk olvasóinkkal hadd tudják, milyen furcsaságok rejlenek bennünk és milyen kémikai vegyületekből tákol össze bennünket a természet.

Az emberi vér vértestecskéi:

Az ember ereiben öt liter vér folyik s ebben nem kevesebb mint 25 billió piros vértestecske kering. A fehér vértestecske már kevesebb, abból „csak” 35 milliárd áll rendelkezésünkre. Ha egy felnőtt ember vértestecskéit egymás mellé raknák, 187 000 kilométernyi területet kellene elfoglalni, tehát az ekvátor négy és félszeres kerületét. Ha a vértestecskéket egyenként meg kellene számlálni, akkor ehhez a munkához 80.000 évi szakadatlan munkára volna szükségünk. Két ember vértestecskéivel, ha azokat mint építőanyagot lehetne felhasználni, egy hidat építhetnénk a holdig. Egy 70 kilométeres sebességgel haladó gyorsvonatnak 110 napig kellene szakadatlanul utazni, hogy az egymás mellé rakott vértestecskéket mellett átvonuljon. Egymásfőle rakva a vértestecskéket, egy 62.000 kilométeres szobrot építhetnénk.

Az ember kémiai összetétele:

Az ember anyagi összetétele már pontosan meg van állapítva. Ezer tyuktojás körülbelül ugyanazokat az anyagokat tartalmazza, mint egy felnőtt ember szervezete. Az emberi organizmus szén-sav tartalma 10 kiló. Az emberben levő vastartalomból 7 középnagyágú patkószöveget lehetne készíteni. Foszforanyagunk olyan bőséges, hogy abból 800.000 darab foszforgyűfát lehetne gyártani, amellyel viszont 500 embert megmérgezhethetnénk. Az emberi zsiranyagból 60 gyertyát készíthetünk. Legtöbb bennünk a víz, mert abból körülbelül 40 liter csörgedez bennünk, vagyis összszulunk körülbelül 53 százaléka. Az emberi test közel 200 kisebb-nagyobb csonttal rendelkezik.

Kémiai összetételünk tehát a következő:

Víz	64 %
Fehérje	20 %
Zsir	10 %
Ásványanyag	5 %
Cukor	1 %

Az ember hőmérséklete:

Rendes hőmérséklet	36,8 °
Könnyű lázhőmérséklet	37,5 °
Magas lázhőmérséklet	38,1—38,5 °
Magas láz	40—41 °

A 41 fokoz felüli lázhőmérséklet a közeli halál jele.

A legalacsonyabb hőmérséklet, amit eddig megfigyeltek 33 fok

A legmagasabb hőmérséklet, amit eddig megfigyeltek 44,7 fok

Felnőttek 18—20-szor lélegzenek egy perc alatt, csecsemők 40—70-szer. Huszonnégy óra alatt körülbelül 8 kg. szén-sav válik ki a lélekzés által.

Az emberi test magassága és súlya különböző életkorban:

(Átlag mérték szerint.)

A 1 éves gyermek átlagos magassága	69,8 centiméter	és súlya	9 kilogramm.
2 éves korban	79,1 cm	11— kg.	
3	86,4	12,5	
4	92,7	14—	
5	98,7	15,9	
6	104,6	17,8	
7	110,4	19,7	
8	116,2	21,6	
9	121,8	23,5	
10	127,3	25,2	
20	167,0	59,5	
25	168,2	66,2	
30	168,6	66—	
40	168,6	67—	
50	168,6	—	
60	167,6	—	
70	166—	—	
80	163,6	—	
90	161—	—	

Emésztési tabella:

A gyomor 1—2 órán belül a következő

élelmiszereket emészt meg:	
200—200 gramm tiszta víz.	
200 gramm tea, kávé vagy kakaó.	
200 „ sör.	
200 „ könnyű bor.	
200 „ főtt tej.	
200 „ husleves.	
100 „ lágy tojás.	

2—3 órán belül:

200 gramm habos kávé.	
200 „ Malaga.	
250 „ borjuvelő.	
200 „ süllő.	
150 „ kelkáposzta.	
150 „ burgonya.	
150 „ cseresznyekompót.	
70 „ fehér kenyér.	
70 „ kétszersült.	

3—4 órán belül:

230 gramm csirke.	
250 „ nyers marhahus.	
250 „ kifőtt borjúláb.	
160 „ sonka.	
100 „ borjupecsenye.	
72 „ káviár.	
150 „ barna kenyér.	
150 „ rizs.	
150 „ kalarabé.	
150 „ spenót.	
150 „ uborkasaláta.	
150 „ alma.	

4—5 órán belül:

250 gramm marhafilé.	
250 „ sült liba.	
280 „ sült kacsa.	
200 „ sóshering.	
150 „ zöldbab.	
200 „ zöldborsó.	

Orvosi megfigyelések alapján az ember kalóriasüksége naponta 35 kalória minden kilogramm testsúly után. Hatvanöt kilós átlagsúlynál az embernek naponta körülbelül 2300 kalóriát kell elfogyasztania.

Az állati termékek közül a legtöbb kalóriát (930) a zsír és az olaj tartalmazza; utána következnek a vaj (800) és a szalonna (750).

A növényi termékek közül a legmagasabb kalóriatartalmu a dió (682) utána a csokoládé (469), a kétszersült (420) és a rizs (350).

Az élelmiszerek viztartalma:

Alma 82, eper 90, uborka 95, tej 87, burgonya 75, tojás 75, liszt 12, kelvirág 90, zöld borsó 94, kalarabé 89, retek 88, vörös répa 87, celler 81, spárga 91, spenót 93, hagyma 86, ananász 84, gomba 90, saláta 93 százalék.

Főzelékfélék csak kevés protein anyagot tartalmaznak s csak friss állapotukban táplálók.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, április 25-én

(A városok mellett levő szám a hullámhosszat jelenti)

BEOGRAD (1650) szünet.

BUDAPEST (560) 9.30 óraker újsághírek, kozmetika; 10 óraker ref. istentisztelet a Kálvin-téri templomból; 12 óraker a Földm. Min. növényvédelmi, növényforgalmi irodájának előadása, Németh József „A kis kertés lakások zöldséges kertje”; 15 óraker Bergengőcz bácsi mesél (Zsombok Zoltán ír.); 16 óraker cigányzene; 17.20 óraker délutáni hangverseny. (Marik Irén zongoraművész, Simai Terus előadóművész, Dr. Vrabély Armand ny. államtitkár, Váczy Károly az Opera tagja, Dán Norbert énekes és Rados Ottó csellóművész felvétellel); 10 óraker a m. k. Operaház: Bánk-Bán előadása; 23 óraker jazz-band.

RÓMA (425) 10 óraker egyházi zene; 20.40 óraker A vig özvegy operett.

Hétfőn, április 26-án

BEOGRAD (1650) 9.30 óraker hírek.

BUDAPEST (560) 9.30 12 és 15 óraker hírek, közgazdaság; 16 óraker Kétszersült József dr. egyetemi tanár pedagógiai előadása; 17 óraker cigányzene; 18.30 óraker Turáni est; 20.30 óraker Albertina Ferrari hegedűhangverseny Vinkovics Lajos operanékes és Polgár Tibor felvétellel; 22.20 óraker kamarazene.

Hirdessen a Délbácskában

Öt szektára szakadtak a növényevés hívei

Már fascistái is vannak a bicsérdyzmusnak — Zend-Avesztások, Mazdaznánok és más tökmagfogyasztók

A bicsérdyzmus hívei öt táborra szakadtak. A hívek között dülnek a szellemi csaták és a megrendezett vitaelőadások szónoklatai a nemes hevet egyáltalán nem nélkülözték. Most azután kiváltak a táborból a tulzó bicsérdysták, a bicsérdyzmus ugynevezett fascistái. Igen sokan disszidálnak az új világmegváltó tan táborának azért is, hogy a már meglévő „mazdaznán” szervezethez csatlakozzanak. Azok pedig, akik nemcsak testi életüket akarják meghosszabbítani, hanem az örökkévalóságra is gondolnak, Zajthy Ferenc dr. indológus „Zend-Aveszta” iskolájához csatlakoztak.

Mondanunk sem kell, hogy a mazdaznánok és a Zend-Aveszta iskola hívei egyben bicsérdysták is. Így tehát a tábor összesen öt frakcióból áll. Ezek:

1. régi értelemben vett vegetáriusok.
2. mérsékelt bicsérdysták.
3. a bicsérdyzmus fascistái, azaz a mezitlábosok és a fanatikus koplalók.
4. a „mazdaznán” csoport és
5. a Zend-Aveszta iskola hívei.

A Zend-Aveszta iskola

A „Zend-Aveszta” iskolát Zajthy Ferenc professzor, kassai városi számtanácsos kassza, de előkei hívei alkotják. A Zend-Aveszta hívei a bicsérdystákat anyagelvűeknek tartják. Zajthy maga több előadásban fejtegette ki a csak a testhez tapadó tan káros okait.

Beszélggettünk az iskola egyik legrajongóbb „tanítványával”, aki a következőkben ecsetelte az újabb egyre több hívőt szerző tant:

— Mi hiszünk a lélekvándorlásban és a lélek halhatatlanságában. Csodáljuk az ősi hindu vallási tanok nagyszerűségét. A mai hinduk már eltértek az ősi hittől és forradalmár vezérrel, Gandhival együtt azt hiszik, hogy az ember meghal.

Tanításunk erkölcsi kódexe ez: ki a leg-szerencsésebb ember a világon? Aki a legártatlanabb.

Ki a legártatlanabb? Aki az isten ösvényén halad, vagyis az erényes ember.

Mi az erényes ember jelszava? Jó gondolat, jó szó, tett.

Mi a három főerény? A becsületesség, a jószívűség és az igazmondás.

A bicsérdyzmus — folytatta informátorunk — gyarló állati tan, mert a véges embert tekinteli elmélete alapjának és ezt akarja megmenteni. Mi egy magasabb szellemi tökéletesedésre törekszünk és ezzel a belső vallásosságot szolgáljuk. Ezt szolgálják összejöveteleinkben a szertartásos hindu mozdulatok is, amelyek nem hókusz-pókuszok, hanem a lelki hit mechanikus beidegzésére valók.

— Tanaink értelmében élő állatot bántani nem szabad s így természetesen körünkben szigorú vegetarizmus uralkodik. Mi még csak — fejezte be informátorunk enyhe maliciával — libacombot sem eszünk!...

„Mazdazdán”

A mazdazdán szó magyarul mestergondolatot jelent. A mazdazdán nézetünk szerint a legértelmesebb tan, amelyet a test és lélek ápolására és tökéletesítésére ember valaha ki-gondolt, vagy Isten kinyilatkoztatott. A „mazdaznán” tagjai a birtokukban levő élettököket mindenkivel közölni óhajtják, hogy ezzel is hozzájáruljanak a világ haladásához. Célunk: a betegségek kiirtása, megszabadulás a mikro-baktól, bacillusoktól és erjedő anyagoktól; megszabadulás a hipnotizmustól és szuggesztiótól. Ezt a célunkat önismerettel, önuralommal, akaratával, lélekjelenléttel, határozottsággal, kitartással, továbbá helyes táplálkozás és ritmikus lélegzés útján érjük el.

— A mazdaznánoknál nem létezik nagyobb tekintély, mint Isten és magasabb valóság, mint az igazság. Híveinktől áldozatokat nem követelünk. Minden százpercentes mazdaznán belső sugallataira tartja kötelességnek azt, hogy ezt a felülmúlhatatlan és világot megváltó tant támogassa és terjessze.

— Nemrég járt nálunk dr. Maune professzor Drezdából. Azt a hirt terjesztették róla, hogy fűrészpörrel gyógyítja a vesebajt. Ez nem felel meg a valóságnak. Ime a vesebaj mazdazdán receptje: nyers táplálék — citrom, méz, friss gyümölcs, kivéve szilvát, érett füge, szőlő, savanyutej, tökmag, kakaóhéj, zabpehely, hársfatea. Minden betegség gyógyítására vannak ilyen receptjeink.

— A mazdaznánok sokat énekelnek, mert a hangnak gyógyító ereje van és az éneklés ritmusa ritmust visz a vérkeringésbe is. A ritmikus lélekzés megszünteti a bennünk lévő feszültséget és felszabadítja a passzív agysejtek energiáit s így képessé tesz bennünket szellemi tudományok befogadására.

— A fajfentartásra és a házasságra vonatkozóan a mazdazdánok laikusok előtt nevelésnek látszó nézeteik vannak. Szerintük csak akkor szabad egy párnak összeházasodni, ha erkölcsileg, temperamentumban és nézeteikben megegyeznek. Ha később ennek ellenkezője kerülne ki, váljanak el békésen.

Programmunk egyik főpontja a születés előtti tudatos nevelés, mert tanaink szerint a szülők születendő gyermeküket még születése előtt nevelhetik energikus elhatározásokkal és belső megtisztulásokkal.

Ezután a bicsérdystákkal való kapcsolatról érdeklődtünk.

— A bicsérdisták — felelte informátorunk — összeesznek mindent, főzélékeket és narancsokat, sőt és savat. Ezáltal kóros erjedési folyamatok keletkeznek bennük. Különböző is ők nem törődnek az örökkévalósággal és csak azért koplalnak, hogy ezt a földi életüket tovább nyújtsák.

A bicsérdyzmus fascistái

Felkerestünk egy magas művészi vezetőállásban levő intranzigens bicsérdystát, hogy a „bicsérdyzmus fascistáiról” nyilatkozzék.

A sovány, magastermetű férfi arca sápadt volt, szeméből prófétai tűz lobogott. Válasz helyett letépte ingét felsőtestéről és tornáznai kezdett.

— Ide nézzen — kiáltott fel —, én Ember vagyok, de önök hullák, hullák.

— Vasárnaponként kirándulunk a hegyekbe. Nők és férfiak vegyesen. Meztláb gyalogolunk keresztül még a falvakon is és a hegyek között annál feszelenebbül. Utközben gyökereket eszünk, további kitartásra buzdítjuk egymást a koplalásban és vitatkozunk az új tanról.

— A vegetáriusok — mondja — megvetően „a bicsérdyzmus fascistáinak” neveztek el bennünket. Nem törődünk velük. Ők már — a mi szemünkben — nem igen különböznek a husevő hulláktól.

Rám nézett és udvariasan hozzátette:

— Pardon. Tisztelet a kivételnek.

AZ Ó-KOR HUMORA

Talán a mai nehéz időkben rejlik az oka, magyarazata annak, hogy a közönség manapság oly mohón kap a tréfák, élcek, egyáltalán a szórakoztató olvasmányok után, mint ahogyan a börtönben sinylődő levele les, ujjongva üdvözlő egy-egy vékony szál napsugarat... Ám, ha a régi jó időkben, amikor még derűsebb volt egész életünk, nem is volt annyira kifejlődve az ötletek irodalma, mint mostanában: a humor mindig nagybecsű terméke volt az emberi elmének. Különösen a régi görögök voltak mesterei a humor művészetének: ezekből muttunk be itt néhányat, csodás sziporkáit a jätékos emberi szellemnek, amelyet hosszú századok mélyseges sötétsége sem tudott kioltani...

Hippokrates (Kr. e. 460—377) Görögország leghíresebb orvosa, egy foltozó vargának volt a fia, amit éppenséggel nem szégyelt. Egy alkalommal egy nagyon előkelő családból származó ember henccegő fensőséggel szemére

vetette származását, mire a híres orvos göggel válaszolt:

— Az én családom velem kezdődik, a tied veled végződik.

Timoleon (Kr. e. 410—336) korinthusi hadvezérről karikatúrát csináltak, mely őt alvó állapotban ábrázolta néhány asszony előtt, akik a meghódított városokat személyesítették. A karikatúrán az asszonyok a stratégia hálójában voltak ábrázolva, melynek végét az alvó Timoleon tartotta kezében.

Mikor Timoleon meglátta a gunyrajzot közömbösen mondta:

— Ha alvó állapotomban ennyi várost tudtam meghódítani, miket csinálhattam volna éber állapotban?

Macedoniai Fülöp (Kr. e. 382—336) Lakonia megszállása után ezt az üzenetet küldte Spártának:

„Válaszolatok: hogyan szeretnétek jobban, ha mint barát, vagy mint ellenség jönnék hozzátok.”

— Neutrum, — felelte Spárta lakonikusan, ami azt jelentette, hogy sem az egyik, sem a másik módon.

Ugyancsak Fülöpnek egy szép napon az a szeszélye támadt, hogy megbíráljon egy hárfajátékost, akinek néhány tanácsot is adott. A művész tiszteletteljesen meghallgatta a királyt, azután így szólt:

— Felség, adja Isten, hogy sohase legyen oly szerencsétlen, hogy a hárfa hurjait jobban ismerje nálam!

Lisia, a kiöregedett szónok, megírta egy vádlott védelmét, Mikor az érdekelt vádlott azt elolvasta, így szólt Lisiához:

— Barátom, ha ezt a védőbeszédet elolvasom, úgy látszik, hogy nagy dolog; de másodszor olvasva, attól tartok: rosszul járok vele.

És Lisia nevetve felelte: — Ne aggódjék, a bírák csak egyszer hallgadják meg.

Thales (Kr. e. 624—544) a hét görög bölcs egyike, szokta mondani:

Az élet és halál közt nincs semmi különbség!

Megkérdezték tőle: — Akkor miért nem öli meg magát?

— Éppen azért, mert nincs semmi különbség köztük, — viszonzá Thales.

Egy fiatalembernek nőülésre szottyant kedve, felkereste tehát Sokrates-t és azt kérdezte tőle:

— Bölcs, te, aki mindent tudsz, megmondanád-e nekem, hogy megnősüljek-e vagy sem?

— Barátom, sajnálom, de nem tudok tanácsot adni.

— Lehetséges volna az, hogy Sokrates ne tudna tanácsot adni?

— Ha megnősülsz, azt keserűen megbánod, de ha nem nősülsz meg, azt hasonlóképpen meg fogod bánni, — viszonzá a bölcs.

Egy más alkalommal Diognes szeme látára tartóztattak le egy tolvajt, ki valami csekélységet lopott.

— Nyomorult, mit csináltál? — fedtte meg Diognes.

— Még te is szidalmazol, ahelyett, hogy filozófiával vigasztalnál? — kérdezte a tolvaj.

Igen, szidalmazlak mert keveset loptál. Ha sokat loptál volna, akkor a szerepek felcserélődtek volna; akkor te csukattál volna a börtönbe másokat.

Diogenes egy nagyon alacsonyrendű munkával foglalatzkodott: babot mosott. Arra ment Aristippos, az udvaronc, s a filozófus rákiáltott:

— Ha megtanulnád, hogy beérd babbal nem lennél rabszolga.

— És ha te megtanulnál élni, ma nem találtalak volna itt babot mosogatva! — válaszolta Aristippos.

HIREK

Engedelmet kérek

szerkesztő ur, de tessék elhinni, nem rajtam mullott, hogy otthagytam a Bicsérdizmust. Igaz, hogy sok ideig zöld színben láttam a világot, hogy zöld szemüvegen keresztül néztem a zöldülő eseményeket, de a kosztot — bocsánatot kérek — már nem bírtam el. Nem smakkolt a sok zöldség, a spenót, a kalarabé, a hagyma, a torma, a fűrészelt kikirics és a reszelt zuzmára. Többször is próbálkoztam a passzírozott lavendulával és a nyáron sült mogorósbimbóval, de mindég a torkomon akadt a szósz. Amikor a kaktuszűskétől a recegepiskótáig végigtem a zöldségek összes válfajait, kecses mozdulattal a sajtokra tértem át. Ez a Bicsérdikura második fokozata. Elsősorban a sajtukucakokat pusztítottam el, majd a juhturó után a birkasajtot részesítettem előnyben végre a tehénturó következett, a bikatej, kókusznarancs, cipóperli és ementálükakac változataival. A birkatejűlt kirántottam és ecetes tormával leöntve juhpalacsintát készítettem belőle. Vacsorára retetszagu gorgonzolából ászokparmezánt táltattam, amelyet liszttel sűrűn behintve porcellánszerű kaktuszbimbó salátával elfogyasztottam. Ettől azután erjedni kezdett a gyomrom s úgy éreztem magamat mint a dagasztási procedúra alatt levő kenyérszák. Másnap az erjedés már a vesémre szállt s egyszerre csak azt kezdtem észrevenni, hogy a sok sajt fogyasztás következtében pocakom gorgonzóla módra dagadni kezdett. Ezek után áttertem a harmadik fokozatra és kizárólag bogarakkal táplálkoztam. Az első cserebogárleves után a bestiák kraplizni kezdtek a gyomromban, mire hirtelen elhatározással, már a népszövegséggel szemben érzett szimpatiómból kifolyólag, a svábbogarakra és a rusznikra tértem át. Harmadnap lepedőben vittek a Limánra legelészni.

Ezek után otthagytam a Bicsérdizmust és visszavonultam a magánéletbe, az emberek butaságát tanulmányozni. Most már biztos vagyok benne, hogy ágyban, párnák között fogok elszenderegni. Mert semmi kedvem sincs mint Bicsérdista — a fübe harapni. K. A.

1926. Április 25. Vasárnap

Római katolikus: Márk. Protestáns: Márk. Görög keleti: (ápr. 12.) Nagyböjt 6. vasárnap. A nap kel reggel 4 óra 55 perckor, nyugszik 19 óra 2 perckor. A hold kel 16 óra 14 perckor, nyugszik 4 óra 17 perckor. Nemzeti Színház: Délután: Pegg, szivecském, este: A gésák. Apolló mozi: Aranyláz. Odeon mozi: Kalózkirály. Szloboda nagyterme, délután 3 és este 8 órakor. A nótá vége (operett) NAK—Rádnicski bajnoki mérkőzés délután négy órakor a NAK pályán.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése) Hazánkban nagyrészt derült idő volt csak a nyugati részében esővel. A hőmérséklet jelentős mértékben emelkedett.

Időjárás: Változékony, esőre hajló idő várható, a Tenger melléken és az ország keleti részén erős széllel, amely helyenként esőt fog hozni, valószínűleg azonban csak a Tenger melléken. A hőmérséklet tovább fog emelkedni, Noviszádon erős keleti szél lesz esetleg esővel. A hőmérséklet 15-20 C° között változik.

— **Igazgatói kinevezés.** A Jadransko Osiguravajuce Društvo helyi fiókjának vezetésével, Loschitz Miksa ügyvezető igazgató elhalálása folytán, a központi igazgatóság Schön Jenőt bizta meg.

— **Egyházi hangversenyt rendez a Zeneegyesület.** A noviszádi Zeneegyesület férfi és női vegyeskara az egyesület zenekarának közreműködésével kedden, április 27-én nagyszabású egyházi hangversenyt rendez a Szloboda nagytermében. A műsoron Händel, Bach-Gounod, Srandell, Mendelssohn egyházi művei szerepelnek. A hangversenyt Pastyán Szvetolik karmester vezényli. A műsor pontban félkilenckor kezdődik és a tagok részére öt dináros erkély, tizdináros földszinti, míg a nemtagok részére tizdináros erkély, álló és ötven dináros ülőhelyre szóló jegy váltása kötelező.

— **Kirándulás a Fruska Gorába.** Pravosláv husvétkor a noviszádi Fruska Gora turista társaság több egy és két napos kirándulást rendez. Bővebb felvilágosítással a Putnik menetjegyiroda szolgál, Kr. Aleksandra u. 20. szám alatt. Telefon 2-05.

Mész elsőrendű hófehér darabos legolcsóbban kapható nagyban és kicsinyben **Krajačević fatelepén** Novisad. Tel.: 165

— **A vrbászi Kaszinó felolvasó estélye.** Élvezetes és stílusos felolvasást tartott Grujics Sándor vegvészmérnök, Miletics Szvetozárról a vrbászi Kaszinó Miletics-ünnepélyén. Az előadást zsufojt közönség hallgatta s az illusztris felolvasót meleg ünneplésben részesítette. Az előadást reggelig tartó tánc követte.

— **Uj nemzetközi vasutak.** Aradról jelentik: A hágai nemzetközi vasutügyi konferencia értelmében május 15-én lényeges változások lesznek az európai vasutak jelenlegi rendjében. Beiktatnak egy második Bukarest—Budapest—Bécsi gyorsvonatot és megnyílik Zsombolyán át a Temesvár—Szeged közötti érintkezés.

— **Gummilabdák nagyban és kicsinyben, eredeti gyári áron Kóhn Fülöp és Társánál, Novisad.**

— **Nagyszabású pünkösdi mulatság Noviszádon.** A noviszádi Ingyenkenyér Egyesület nagyszabású kerti mulatságot rendez május 23-án, pünkösdi vasárnapján a polgári Lovászegyesület összes kerti helyiségeiben. Délután gyermekünnepélyt rendeznek számos meglepetéssel és különböző attrakciókkal, este pedig a felnőttek szórakozásaiáról gondoskodik a rendező bizottság. Kabaré, színház és varieté előadások egész sorozata tölti be az ünnepi műsort, utána pedig tánc következik reggelig, katonazenekar és cigánybanda kíséretével. A lövöldét ez alkalommal művészi köntösbe öltöztetik és ezeregyéjszakai hangulatot varázsolnak a kerthelyiségekbe. Az ünnepély iránt a közönség körében óriási érdeklődés nyilvánul. A tiszta jövedelmet az egyesület jótékonyági alapja javára fordítják.

— **Felmentett mozdonyvezető.** A noviszádi ügyészség azzal vádolta Mocin Szteván noviszádi vasutast, hogy 1922. szeptember 16-án hibásan tolatott, aminek következtében Szeklaszek Rafael vasuti munkást elütötte egy vagon és oly súlyosan megsebesítette, hogy rövidesen meghalt. Az ügyben április 1-én volt az első, tegnap pedig a folytatólagos tárgyalás, amelyen beigazolást nyert, hogy Mocin Szteván semmiféle felelősség nem terheli Szeklaszek Rafael haláláért és ezért a bíróság felmentette.

— **Gummilabdák nagyban és kicsinyben, eredeti gyári áron Kóhn Fülöp és Társánál, Novisad.**

— **Elítélt soffőr.** A noviszádi törvényszék tegnap 15 napi elzárásra és 600 dinár pénzbüntetésre ítélte Perman Ferenc soffőrt, mert 1922. július 22-én automobiljával elgázolta Csip Adámot, úgy, hogy az súlyosabb természetű sérüléseket szenvedett. Az ítélet jogerős.

AJÁNDÉK

tárgyakat, mielőtt vesz, keresse fel ZAJONC órák és ékszerészt, Željeznička ulica 30. szám. — Orájavítások a legolcsóbban és leggyorsabban. 3734-4

Utak

Leng az árboc lobogója,
Elhajózni oly jó volna:
Tengerekre szállni, messze.
Szép csodákért száz szigetre.

Ha vonat jó s indul újra,
Kelnék én is vig, uj utra:
Nagyvilágból nézni mást is,
Látni Nápolyt, élni Párist.

Autó száguld, mint a sárkány,
Ringatózám hinta-hátán:
Kóborolni lenne játék,
Honi tájat rendre járnék.

Ó, csak volna bár egy csészám,
Szétnéznék a vármegyén ám:
Kuriákon várna szépszó,
Magyarizó, drága céció.

Egy lovacska, több sem kell még,
Melyet olykor fölnyergelnék:
Elkocognék a határba,
Szőlőkertbe vagy tanyára.

Ugy mehetnék utra néha!
S lesz vágyamból kurta séta:
Unott utcát sorba járva
Kisvárosi porba, sárba.

Szamolányi Gyula

— **Eljegyzés.** Gausz Gyöző, kereskedő eljegyezte Czidlik Viktoria urleányt Noviszádról. Minden külön értesítés helyett.

— **Egyen gyufát!**

— **Meghalt a világ legkisebb embere.** Chicagoból táviratozzák: Che Mah, a világ legkisebb embere, nyolcvannyolc éves korában meghalt Che Mah mindössze hatvan centiméter magas volt s az ismert cirkusztulajdonos, Bar-num fedezte fel 1881-ben Kina Cho-Kang nevű szigetén. A törpe emberke Amerikában nagy vagyont szerzett alakjával s ezenkívül kétszer gazdagon is nősült. Mintegy harmincöt évvel ezelőtt teljesen visszavonult s azóta a legcsábítóbb ajánlatok ellenére sem vállalkozott újabb szereplésre. Hatalmas vagyona most egyetlen fiára maradt, aki egyébként normális magas-ságu ember.

— **Gummilabdák nagyban és kicsinyben, eredeti gyári áron Kóhn Fülöp és Társánál, Novisad.**

— **Kiáradt a Moszkva folyó.** Moszkvából jelentik: A Moszkva folyó ma a város közepén kiáradt medréből. Az árvíz szintje elérte a Kreml falát. Alacsonyabban fekvő városrészekben egész uccasorokat elöntött az árvíz. Ezeket a helyeken nagy jégtáblák uszkálnak. Az árvíz nem érkezett váratlanul és így az idejében megtett óvintézkedések következtében az árvíz tetemesebb kárt nem okozott. Emberélet mindeddig nem esett áldozatul. Az ár tovább is nagyobbodik.

— **Egyen gyufát!**

— **A Temerini uton a villamos elgázolt egy lovat.** Tondolo Angjelo téglagyári felügyelő tegnap délelőtt egylovas kocsján a Temerini uton haladt. Amikor Bugarszki gépész háza elé ért, kocsjával a kapu felé akart fordulni, abban a pillanatban azonban egy hátul jövő villamos teljes erejével elütötte a kocsit. Az összeütközés következtében a kocsit elgázolt lova a motor elé került, mely formálisan szétmárcangolta a szegény állatot. A kocsin ülő felügyelőnek és leányának nem történt baja. A rendőrség megállapította, hogy Szőke Ábel a motorkocsi vezetője előírásosan csengetett s miután a kocsit a sinek mellett haladt, nem sejtette, hogy Tondolo a jelzés dacára a sinekre fog hajtani.

— **Kardos kölcsönkönyvtárban** az összes új könyvek elolvashatók Vilsonov trg. 7

— **Egyen gyufát!**

HETFON
AZ
APOLLOBAN

AZ ARANYÁGY

AZ AMERIKAI FILMPRODUKCIÓ
BÚSZKESÉGE. A FŐSZEREPBEN:
ROD LA ROQUE

— **Egyházi ének.** A Cecilia női énekkar hétfőn délután 2-3 óra között, a Kath. Kör férfikara pedig este 8 órakor ének próbát tart. A karnagy az énekesek pontos megjelenését, miután május 16-án Somborban a nuncius mlséjén fog énekelni a kar.

— **Megölte apósát.** A pancsevői törvényszék öt évi börtönrre ítélte Margarics Andrej 27 éves dolováci földművest, mert a múlt év július 20-án úgy fejbévágta apósát, Dragan Todort, hogy az koponyacsontrepedést és agyrázkódást kapott, azután még nyolc bordáját is betörte neki, aminek következtében Dragan meghalt. Az ügy felebvezés folytán tegnap került a noviszádi feljebbviteli bíróság elé, amely jóváhagyta az elsőfoku ítéletet.

— **Egyen gyufát!**

— **Pribicsevics becsületsértés címén beperelte a Zasztavát.** A noviszádi Zasztava 1925 november 4. számában foglalkozott a független demokraták rumai népgyűlésével, amelynek során olyan kitételeket használt, hogy ezek miatt Pribicsevics Szvetozár becsületsértés címén felelősséget tett Ivancsevics Milan, a Zasztava felelős szerkesztője ellen. A noviszádi törvényszéken Radulovics Miloje tanácsa május 15-én tárgyalja ezt a sajtóper.

— **Gummilabdák nagyban és kicsinyben, eredeti gyári áron Kóhn Fülöp és Társánál, Novisád.**

(x) **A rohicsi ásványvíz** a legjobb természetes ital a gyomor és bél megbetegedései ellen (*Styria és Donati források*), a Tempelforrás pedig üdítő asztali ital borral vagy gyümölcszörppel. Minden üzletben és vendéglőben, valamint a képviselőnél: *Mineralija M. Matić i Drug, Novi Sad*, ezt az ásványvizet kérjék.

— **Kérjen gyufát, mindenütt kapható!**

— **A Zlatorog menetrendje.** Az SHS dunai hajózási társulat Novisád és Kamenica között közlekedő „Zlatorog” április 1-től kezdve a következő menetrend szerint közlekedik: Novisádról indul 4:50, 6:10, 9, 11, 13, 15, 17 és 19 órakor, Kamenicáról indul 5:40, 7:15, 9:30, 11:30, 14, 16, 18 és 19:50 órakor.

ZELENAK és STERNBERG
Telefon 547 Novisád, Mali Liman Telefon 547

A Nasic Tanningyár RT Parketegyedárusítói ajánlanak **prima parketát minden méretheben** továbbá bel és külföldi fichta és keményfa asztalosárút legolcsóbb árban. Parketában állandó raktár 2460-3x

SPORT

Ma délután 4 órakor Rádnicski-NAK bajnoki mérkőzés. NAK pálya. Bíró: Simonyi. A mérkőzésre a NAK komplett csapattal áll fel, míg a Rádnicski a katonai szolgálatra vonultakon kívül, a büntetése miatt felfüggesztett Grünemberget is nélkülözni kénytelen. Ilyen körülmények között a NAK győzelmi kilátása megnövekedett, viszont ez a körülmény megkétszerezi a Rádnicski küzdőképességét. A mérkőzés sorsa azért még korántsem dől el és egy-két nem számított mellékkörülmény is könnyen a lelkes munkáscsapat győzelmét hozhatja meg. A küzdelmet a második csapatok előmérkőzése vezeti be.

Megyünk visszafelé? A sport a szünet nélküli nemes küzdelmek összessége és mint-hogy minden küzdelemnek megvan a maga vezérkara, természetesnek találjuk, hogy a futballsport nemcsak a pályán lefolytatott küzdelemből áll, hanem a zöldasztal melletti előkészítésből és sportdiplomáciai sakkhuzásokból is. Mivel pedig a futballjáték titka, az ellenfélnek a szabályok keretei között való sportszerű kijátszása, nagy hozzáértést árulna el az, aki a trükköket és egymásnak a szabályok keretein belül való sportszerű kijátszását a zöldasztal melől ki akarná kuszobolni. De amíg a pályán az esetleges rendellenességeket a bírói fütyi intézi el addig a zöldasztalnál a higgadságnak, józan belátásának és igazságosságnak kell az felmerő differenciákat elsimítani. A novi-

szádi futball vezérkarában az egyenellenkedés veszedelme fenyeget. Olyan szabálysértések megtorlásáról van szó, amelyek valódiság esetén feltétlen megtorlást kívánnak, de amelyek a mellékkörülményeket figyelembevéve semmiképp sem érdemlik meg azt, hogy miattuk a noviszádi kerület további munkájának zavartalanlansága kárt szenvedjen. Évtizedes és általánosan elterjedt hibákat márol-holnapra megszüntetni nem lehet, bármennyire kívánatos volna is. Gyökeres és nagy kitartást igénylő türelmes munkára van szükség, amelynek folyamán még a látszatát is el kell kerülni annak, mintha ebben a tisztító munkában, az őszinte szurt-szerűségen kívül bármilyen más szempont is szerepet játszana.

A Rádnicski Ibintézője felkéri az alábbi játékosokat, hogy ma délelőtt 8 órakor a körhízmögötti pályán a felszerelés átvétele céljából megjelenjen szíveskedjenek: Nikolics, Ferenczy, Szakács, Karli, Busztrovics, Németh, Horváth II., Bernhardt, Bányi, Fodor, Weisz.

Büntetés. A beogradi alszövetség fegyelmi bizottsága Kiss (Makkabi) és Grünberg (Rádnicski) játékgóját, durva játék, illetve az ellenfél tetteles bántalmazása miatt 3-3 hétre felfüggesztette.

A NAK hivatalos közleményei: A NAK futbalszakosztálya felkéri a következő játékosokat, hogy ma d. e. 9 órakor a pályán megjelenjen szíveskedjenek: Leonard, Peikert II., Heterle, Majoros, Heitzmann, Radoszavlyevics, Pilko, Istók, Leonard, Gerich, Haller I, Molnár, Ottó. — D. u. fél 2 órakor: Vlaskalics, Ditrich, Buchmüller, Tomma, Higl, Ruppenner, Demmer, Rajkovics, Haller II., Juhász, Zala. — A mai sportprogram: D. e. 9 óra Rádnicski-Nak tartalék csap. bajnoki Karagyorgye pálya, bíró Simovics. — D. e. fél 10 óra OSKV NAK II. csapat, Nak pálya, bíró Fehér I. — D. u. 2 Rádnicski-Nak ifj. csapatok, bíró Kacaf; d. u. 4 Rádnicski-Nak, bajnoki bíró Simonyi.

BUTOR RÉSZLETFIZETÉSRE

ATLAS D. D. BUTOR és FAÁRUGYÁRBAN Novisád, Sumadijska u. 10. (A Hal-téren tul.)

PATKÁNIN patkányirtó-szer doboza 15 dinár, kapható minden gyógyszerárban és drogériában, továbbá a **Torontali Agrár-banknál**, Veliki-Bečkerekén. 2481-1-0

IZZADAS ELLEN

csak „FORMINOL”, Depo: SOA, Novisád.

Hunyadi János

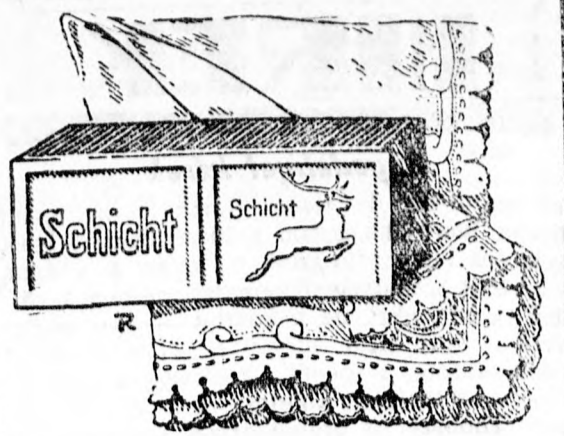
természetes keserűvizet

semmiféle mesterséges készítmény nem pótolhatja!

„JUGOSLAVIJA”

Általános Biztosító Társaság Fiókgazgatósága
NOVISAD, ZRINYI PÉTER U. 36.
TELEFON: 55.

Vállal mindennemű biztosítást — Károk 8 napon belül levonás nélkül rendeztetnek — Helyi képviselőket keres

Soha

sem találtatott egy darab Schichtszappan, amelyben csak a legcsekélyebb hamisítás is utánamatatható lett volna.

Soha

sem lett egy darab fehérnemű Schichtszappan által megrongálva.

Mindig

tiszta, jó, és ártalmatlan a Schichtszappan.

A Schichtszappan árát olcsóbbá tehetnénk, ha akarnánk: olcsóbb nyersanyagok és kevésbé gondos gyártás által.

Ezt azonban nem tesszük, mert jelszavunk marad:

„Schichtszappan a legjobb!”

Csakis Szarvas-jeggyel valódi.

— **Vizsga hangverseny.** Banjanin Jelena zongoratanárnő kiváló sikerrel rendezte első vizsga hangversenyét. A növendékek a muzsikális készség és technika nagyszerű főkészültségével mutatkoztak be a hangversenyen megjelent közönség és a sajtó képviselői előtt. Fejlődőképes tehetségnek mutatkozott be Cselikovic Ottó, aki Mendelsohn és Bruch kompozícióit megértéssel interpretálta. Stanics Jelena Smetena „Furiante”-ját játszotta érzéssel és nagy tetszés mellett. Bosnyakovics Olga Jensen „Menyasszonyi dalával” aratott sikert. Helfrich Adél Wieniawski „Koncert valcer”-ját meglepő szépen játszotta, Cselikovic Gizike érzéssel előadott kisebb szerzeményben nyújtott kiváló, Minerva Stanojevics Chopin „Nocturno”-jával mutatkozott be előnyösen. Lukács Svetislav erőteljes és lendületes játékkal sejtetett sokat. Sok elismerésben részesültek még: Bosnyakovics Vladimir, Schumacher, Lukács Milena és J. Vinokics. A 4, 6, 8, 12 kezes rimus gyakorlatok méltán keltettek meglepetést a hallgatóság körében. Banjanin Jelena tanárnő, Banjanin volt főkapitány özvegye, aki tradicionális muzsikus család gyermeke, csak nemrég nyitotta meg zeneiskoláját. Most megtartott első vizsga hangversenye komoly zenepedagógiai tehetségről és kiváló, fáradságot nem ismerő szorgalmáról nyújtott bizonyítékot.

APRILIO április hó 25-én VASÁRNAP

ARANYLÁZ

MÉG CSAK MA LÁTHATÓ! CHARLIE CHAPLIN A FŐSZEREPBEN!

Elfogott gyilkosok. Nemrégiben hirt adtunk arról, hogy a román határ mentén szolgálatot teljesítő magyar csendőrök két gyanús fiatalembert fogtak el, akikről később kiderült, hogy az elmúlt hetekben Déván több betörést követtek el és két idősebb uriaszonyt meggyilkoltak. Andréka Szilviusz és Pompiliusz Nikola a rablógyilkosok neve, akik közül az utóbbi a dévai rendőrkapitány fia és akiről kiderült, hogy lelkiismeretüket más gyilkosság is terheli. Több mint három hete, hogy a bihari hegység egyik legmagasabb pontján meggyilkolva találták Fodor Rózi karcagi varrónőt. A gyilkosokat annak idején nem sikerült megtalálni, de a debreceni ügyészség fogházában letartóztatott két merénylő, mint azt Debrecenből jelentik, vallatása során most bevallotta, hogy a varrónőt ők gyilkolták meg.

Romániában álarcos rablók támadták meg a Simplon-expresszt. Bukarestből jelentik: Severin és Filiási állomások között két álarcos rabló támadt rá este tíz órakor az éj sötétségének leple alatt a lassan halandó Simplon vonatra felugorva és sikerült nekik az egyik hálókocsiba behatolniuk. Az álarcos rablókat egy sziguranca alkalmazott vette észre, amint az egyik szakasz ajtaját igyekeztek kinyitni és rögtön rájuk sűrűtötte revolverét, mire a rablók leugrártak a vonatról. Azt hiszik, hogy az egyik súlyosan megsebesült és a vasut mentén keresték is, de nem találták meg. A rablótámadást akkor intézték a vonat ellen, amikor ez Tamna állomás közelében az erdőn haladt keresztül. Néhány hónapon belül ez a második kísérlet, amelyet rablók ezen a részen a keleti expressz ellen elkövettek. Az elsőt a hálókocsi ellenőr lélekjelenléte hiusította meg.

A Revü tizedik száma ma jelent meg, színes és változatos tartalommal. A címlapot Kirchner Pannynak „A nóta vége” c. operett egyik főszereplőjének sikerült fényképe díszíti. A lap tartalma a következő: Mesterházy Ambucus: Dilettantizmus és újságírás. Langsteinerne Hajós Jancsi: Mit hoz a nőknek Párizsból a nyári divat? P. Gergely Boriska: Kakasviadal. (Mese) Színes riportok a társadalmi életből. Egyed Zoltán: Pestl riportja. Fekete Lajos: Valakit váró dalocska. (Vers) Csuka Zoltán: A harmadik Krizantém. „A nóta vége” színlapja. Műkedvelő rovatban tudósítások az egész Vajdaságból. Pánics Duskó: Danse macabre. Film-rovatban Chaplin! Kosmetika, nyaralási és sport-rovat. Egyes szám ára négy dinár. Kapható mindenütt.

Odeonban ma vasárnap!
A kalózkirály
Paul Richterrel a főszerepben!

Hétfőn lesz „A Farsang tündérének” premierje. Holnap hétfőn szenzációs bemutatója lesz a noviszádi Nemzeti Színháznak; amikor is Kálmán Imre világhírű operettje „A farsang tündéré” kerül színre. A közönség körében osztatlan érdeklődés nyilvánul a gyönyörű zenéjű operett iránt, amely parádés szereposztásban kerül a noviszádi közönség elé. Mint már jelentettük, a darabban az operett-együttes legjobb erői működnek közre. Nagy sikerre számíthat különösen a második felvonás cirkuszjelenete, amely olyan kacagató, hogy a próbákön a színészek is alig tudták végigjátszani szerepüket. A bohózszerű jelenetben Mikulics Éva, Klemencsics és Odzics gondoskodnak a közönség mulattatásáról. Tekintettel a nagy érdeklődésre; jegyek már most válthatók a színház pénztáránál és a „Rad” színházjegyirodában, Jevrejska ulica 6. A darabot Rajhenics Raha karmester fogja dirigálni.

Április 24	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd				176.25
Zürich		1097.50	1097.50	1932.—
Newyork	56.78	56.78	56.79	
London	276.44	276.44	276.57	486.25
Paris	191.50	191.50	193.—	337.50
Milano	228.45	228.45	228.65	402.3/8
Prága	168.60	168.60	168.65	296.25
Berlin				
Budapest				
Brüsszel				355.50
Bécs		802.50	802.50	
Bukarest				
Amsterdam				40.16
Szófia				
Krisztánia				
Szalónki				
Stockholm				

chicagol terménytőzsde

1926 április 24. 19 óra

	Buza	Tengeri
május 1926	162.50	május 1926 73 3/8
Jullus	141.75	Julius 77.50
Szeptember	135.75	Szeptember 80.—

Irányzat: buza, tengeri állandó (AVALA)

Novisadi terménytőzsde

1926 április 24. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai Usancen duplikát kassza kötés 305.—, 300 mm

Tengeri

bácskai hibás V.-10-ig Tisza R. k. kötés 90.—, 300 mm

bácskai V. duplikát kassza kötés 137.50, 300 mm

bánáti d. k. kötés 127.50, 400 mm

szerémi VI. Indijja paritás duplikát kassza kötés 140.—, 1000 mm

Buzalísz

bácskai nullás g. d. k. kötés 485.—, 100 mm

bácskai nullás kombinált d. k. kötés 480.—, 100 mm

Buzakorpa

szlavóniai buza új jutazsákkal d. k. kötés 107.—, 100 mm

Irányzat: csendes

Szerkesztésért felel TOMÁN SÁNDOR
Kiadó: „DELBÁCSKA” lapkiadóvállalat

Nyilt-tér*)

A Novisadi kir. törvényszék G. 792 - 1926. számú végzése értelmében a vagyombukott Platz László női divatárú üzletében találatott áruk f. hó 24-től kezdve d. u. 2-5-ig darabszáma is el lesznek adva. Az üzleti állvány is eladatik.

Dr. Josip Hrasko, ügyvéd
a vb. Platz László tömeggondnoka

E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Gummilabdák

nagyban és kicsinyben eredeti gyári áron kaphatók

Kohn Fülöp és Társa
3755 cégnél Novisad. 1-1

Nagy családi ház,

4 szobával, számos mellékkeliséggel és kerttel eladó
Grobijanska ulica 10. szám
3710-12x

APRÓ HIRDETÉSEK

KISEBB CSALÁDI HÁZAT, esetleg telket veszek. Ajánlatok kéretnek a kiadóba „Ház-telek” jel-igére, 3752-2

Egy tisztahangu ZONGORA jutányosan eladó. Cim: Slovačka u. 52.

EGY KIRAKAT (dupla üveg és rollóval), egy spainvolfal és egy nagy férfi Singer-varrógép jutányos áron eladó Bana Jelasića (Mikes Kelemen) ucca 6.

Fekete APÁCA galambok eladók Cim: Gajeva ul. 19.

Eladó egy HÁZHELY a Deakova uccai kertben. Bővebbet Kalvinova ul. 6. szám. 3745-1-4

Egy fehér HÁLÓSZOBA BUTOR és más háztartási cikkek azonnal eladók. Cim a kiadóban. 3737-1-3

Ügyes, komoly felsőruha és fehérnemű VARRÓNŐ, ki házakhoz is eljárna, hasonló munkát keres. Cim a kiadóban. 3369-1-0

CSALÁDI HÁZ, két-szoba, konyha, éléskamrából álló lakással, 1 istálló, azonnal eladó. Bővebbet a tulajdonosnál Vörösmartijeva (Bethlen) u. 7. alatt. Lakás átvehető. 3684-1-2

KIADÓ a Temerini uccában jó helyen 2 uccai szoba, alkalmas üzlethe-lyiségnek is. Bővebbet a kiadóban. 3720-1-2

Legjobb minőségű PARENTIROZOTT SZÖLLŐPERMETEZŐ GÉPEK és PÁLINKAFŐZŐ ÜST és RÉZÜSTÖK legnagyobb választékban MALOČIĆ VASO-nál Novisad, Kisačić u. 32. 3119-1-100

ÜZLETHELYISÉG a város központjában lakással kiadó. Safarikova ul. 15. 3765-1-2

KIADÓ HELYSÉG egy autó számára vagy más célra. Ugyanott 2 kitűnő kályha olcsón eladó Temerini utca 6. földszint. 3764-1

KERÉKPÁR, Dyamant gyártmányu, keveset használt, eladó 2000.— dinárért. — Érdeklődni lehet: Kostić-nál, Musićkog u. 41. szám. 3771-1-3

Egy különbejáratu BUTORZOTT SZOBA kiadó egy kereskedő vagy iparos fiatal ember részére. Cim a kiadóban.

ESZTERGAPAD, WORTHINGTON-gőszivattyu, TŰZOLTÓ SZIVATTYU, FURÓGÉP olcsó árban eladó. FRITSCH lakatosműhely Novisad, Željeznička 41. 3767-1-2

DALMÁT BOR. Elsőrendű Vis, Rab és Bracs szigetéről, kicsinyben és nagyban kapható mérsékelt árak mellett OREŠKOVIĆ-nál, Petrovaradin. 3766-1-3

HIRDETÉSEK

Acél **REDŐNY** Boszvig rúcsok etc.
ugymint Detektiv Napellenző
készülnek legolcsóbban és szolid-n
POMIKACSEK üzemében
Novi Sad, Massarikova ulica 6. szám.
3809-1-6

KUPARI
Dubrovník mellett. A mi Adriánk legnagyobb tengeri fürdője megnyílik **MAJUS ELSÉJÉ**
Prospektus ingyen. Számos látogatást kér a Fürdőigazgatóság.
Bővebb felvilágosítással szolgál a „PUTNIK” Novisad
Kr. Alexandra ul. 20. Tel. 2-05.

Lakás új házban
kiadó.
Novi Sad, Pašičeva ulica 21. szám.

Jó fizetéssel szerető és bádogos tanoncokat keresek.
Weisz Sándor, Novisad, Futoski put 51.

A legjobb minőségű **falusi liszt**
korpa, kukorica, zab stb. a legolcsóbb árban kapható, díjmentesen házhoz szállítva.
Gausz János, Futoski put 66
1636 Telefon 534. 1-0

KOMLÓZSINEGEK - SISAL MANILLA KÉVEKÖTŐZŐ - UJ ZSÁKOK és KÉSZ PONYVÁK
UJ és HASZNÁLT ZSÁKOK

Telefon: 403. Sürögnycim: Jutešif

Fiók: Beograd, Karadjordjeva 21.

a legjutányosabb árban szerezhetők be!

AVRAM SCHIFF ZSÁK, PONYVA és ZSINEGNAGYKERESKEDÉS, ZSÁK és PONYVAKÖLCSÖNZŐ INTÉZET **NOVI SAD**

ÉRTESÍTÉS!

Ezúton értesítem a n. é. vevőimet és a közönséget, hogy a Kr. Alexandra u. 15. szám alatt levő

élelmiszer és delikatesz üzletet

ujjonnan berendeztem, azt friss áruval láttam el és mindennemű tej és tejtermékek árusításával erősen kibővítettem.

Vevőim további szíves pártfogását kérve, maradok tisztelettel!

VIZNECKER ISTVÁN.

3773-1-3

Srpska Trgovačka Banka D. D.

u Novom Sadu

Telefon: 183 és 376.

Nyújt váltó és folyó-számlai hiteleket. Takarékbetéteket elfogad és kamatoztat legelőnyösebb feltételek mellett.

Betéteket felmondás nélkül is

3697 visszafizet. 38

Nemcsak helyi és külföldi, hanem a világ akármelyik piacán kifizetéseket eszközöl: gyorsan, pontosan és olcsón.

KOMLÓDRÓT

NAGYBAN! KICSINYBEN!

cinezett és fekete 34, 38, 50, 70. számú nagy mennyiségben raktaron, prompt szállítható a legolcsóbb árak mellett.

Kuszli Gyula vaskereskedés,
3439 Novi Sad, Temerini-utca 8. 1-4

Garantált tiszta fehér

kőso

és finoman őrlött kőso, vagonként és kis tételekben azonnali szállításra kapható

Gausz János, Novisad
Futoški put 66. Telefon interurban 534.

iparos, ki a villanszereléshez és vízvezeték javításhoz is ért, nagyobb háznál

házmesteri

állást keres. - Cim a kiadóhivatalban. (1-0)

Egy jó és ügyes

elárusító

felvétetik a

Dornstädter-cukrászdába

ÖSSZECSUKHATÓ

KERTISZÉKEK

kaphatók és egyéb polgári butorok

LENKEY asztalosnál

3570 — NOVISAD —

Uspenszka u. 12. szám.

Mérlegképes könyvelő,

szerb-magyar-német levelező, vállalat órákonyvelést mérsékelt díjazásért. Szíves meghívásokat kér „Könyvelő” jeligére

Kardos hirdetőirodába, Vilsonov
Irg 7. — Telefon 3 70
373-1

Jókarban lévő Singer-varrógép

olcsón eladó Novisad, Primorska u. 40. sz.

Egy vagy két **fazekas segéd** felvétetik.

Bokor István, Stara Kanjiža
3706-7x

A magas építészet

és annak minden ágazatában jártas szakember foglalkozást keres

Cim és levelek „Építész jeligére” a kiadóhivatal urján.
376-1-3

Végeladás.

A „Kraljica Marija“

szálloda és étterem berendezésének végeladása ez évi április hó 27-én folytatódik.

3770-1

Állandó és alkalmi könyvelések,

könyvrevíziók, elszámolások, mérleg készítése stb. mérsékelt áron.

PRPP GYÖRGY, kereskedelmi iroda, Safarikova u. 4.

Villamos motorok,

dinamók javítását és tekerceselést, világítás, csengő, telefon, mozi berendezéseket, rádió és autóakkumulátorok javítását, töltését és minden e szakmához tartozó munkát a legpontosabban és legolcsóbb árban vállalunk.

Peikert és Neurohr

elektrotechnikai és mechanikai vállalkozók Novi Sad, Primorska (Vásár) u. 31. — Speciális szakműhely.
3762-1 0

Zongorák

és **Pianinok**

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17. Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyisintén bel- és külföldi quintisztika hurokban Eladás nagyban és kicsinyben.

TRAVITÁSONKAT ÉS HANGOLÁSONKAT ELVÁLLAL

Lawn tennis rakettek eladása és rakett javítás.

BAUER SÁNDOR

Stanična u. 3. **BEOGRAD** Telefon 25-99.

AJÁNL ÁLLANDÓAN RAKTÁRRÓL:

Vasgerendákat, „U” vasakat, Betonvasat,

valamint mindenfajta

Összekötő darabokat (Fitting) és Forcsó-karimákat (Flancsni)

továbbá az összes

Sineket kisvasutakhoz épügy, mint **rendes vágányokhoz**

a hozzátartozó

Kisvasuti anyagok és Vagonettek.

Reservoírok, Szijtárcsák, Csapágyak, tengelyek

és az összes

Technikai cikkek

Nagy szortírozott raktár

Armaturákból.

VERSENYNÉLKÜLI ÁRAK!

TENGELYEK, CSAPÁGYAK, SZIJTÁRCSÁK stb.